

ρκή. Ἡ διάταξις κελεύει, ἵνα ἐὰν ὁ εἷς ἐκκαλέσῃται, δύνῃται ^{h)} καὶ τὸ ἕτερον μέρος, εἰ μὲν ἀρῆσει, χρήσασθαι τῇ βοήθειᾳ τῆς ἐκκλήτου· εἰ δὲ ἄρῃσει, βοηθηθῆναι, τοῦ δικαστοῦ τὸ μέρος αὐτοῦ ἀποπληροῦντος, ὡς αὐτοῦ ⁱ⁾ καὶ αὐτὸς ἐξεκαλέσασθαι, ἵνα δύνῃται ἐκ τῆς ἐκκλήτου βοηθηθῆναι. κελεύει δὲ ἐν τοῖς ἀναπληρωματικοῖς λιβέλλοις συντόμως τὰ ἐγκείμενα διηγηθῆναι. κελεῖται δὲ, ἵνα ὁ δικάζων ἕως δέκα λιτρῶν ἢ οἱ δικάζοντες ἕως εἴκοσι λιτρῶν, ἐὰν συνίδωσι καὶ εἰς πλεονοιήσασθαι τὴν καταδίκην, καταδικάσωσι, μὴ προσέχοντες τῇ προτέρᾳ τῆς δίκης κατιστάσει.

ρκθ'. Ἐάν τις ἐν ἀπουσίᾳ ὀνομασθεὶς στρατηγός, ἢ ἐπὶ τῷ ἄλλῃν τιμὴν προὔξει, οὐνεῖδεν ἐκκαλέσασθαι, δύο μηνῶν διάστημα ἔχει μετὰ τὸ γινῶναι τὴν κατ' αὐτοῦ γενομένην προβολήν, εἰς τὸ δυνῆθῆναι αὐτὴν ἐκκαλέσασθαι.

ρλ'. Ἐάν τις ἐπιδώσει ^{k)} ἐκκλήτον ἢ ἀρχοντι ἢ τινι ^{l)} περιβλέπτῳ δικαστῇ, ἕξ μηνῶν ἔχέτω προθεσίμια. ἐὰν δὲ μὴ καταλάβῃ ^{m)} ἐντός τῶν ἕξ μηνῶν, ἔχέτω ⁿ⁾ ἄλλας τριάκοντα μίαν ^{o)} ἡμέρας. εἰ δὲ ἐκπέσῃ καὶ τούτου τοῦ χρόνου, ἔχέτω ^{p)} ἄλλας τριάκοντα μίαν ^{q)} ἡμέρας. καὶ πάλιν ἐκπεσῶν ἔχέτω ἄλλας τριάκοντα καὶ μίαν ἡμέραν ^{r)}· ἐὰν δὲ ἐκπέσῃ πάντων ^{s)} τούτων τῶν χρόνων, τότε πάλιν εἰσὼ ἄλλων τριῶν μηνῶν προσερχομένου ἡμῖν καὶ αἰτεῖται ἀνανέωσιν τῆς ἐκκλήτου ^{t)}. καὶ δοθείσης αὐτῷ τῆς ἀνανέωσης ἦτοι τοῦ προεντρεπισμοῦ ^{u)} κελεύομεν αὐτῷ μὴ δίδοσθαι ^{v)} ἑξαμηνιαῖον χρόνον, ἀλλὰ μόνον τριῶν μηνῶν διάστημα ἀριθμούμενον ^{w)}, ἕξ οὗ παρῆλθεν ὁ τέταρτος χρόνος ^{x)}.

Τὰ αὐτὰ δὲ λέγομεν, εἰ καὶ πρὸ μιᾶς μόνης ἡμέρας τοῦ συμπληρωθῆναι τὸν χρόνον τὸν τέταρτον αἰτηθῆ ὁ προεντρεπισμός, μηδέποτε δὲ ἐξετασθῆ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐνδοξοτάτων ἐπαρχῶν. καὶ οὐδὲ βλάπτει τοῦτο τὸ διαδικοῦν μέρος· ἐπίσταται γὰρ πάντως ^{y)} τοὺς χρόνους τῆς ἐκκλήτου. ἐὰν ^{z)} δὲ ἐδόθη δικαστῆς, ἢ παρὰ τῶν ἐπαρχῶν ἢ παρὰ τοῦ μαγίστρου, ἢ παρ' ἑτέρου τινὸς τῶν ἰλλουστρίων ἀρχόντων ἐν ταύτῃ τῇ ἐνδόξῳ πόλει, καὶ γένηται ἐκκλήτος κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἢ μὲν πρώτη κυρία δύο ἔστω ^{a)} μηνῶν· αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς κατὰ μίμησιν τῶν προειρημένων κυρίων ἀριθμείσθωσαν ^{b)}· ἐὰν δὲ ἢ παρ' ἀρχόντος ἢ παρὰ ἄλλου τινὸς περιβλέπτου δικαστοῦ δοθέντα διαιτητὴν ἐκκαλέσῃται, ἔστω ^{c)} ἢ πρώτη κυρία δύο μηνῶν· αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς κυρία ὁμοῦ καὶ προλαβοῦσαι. καὶ ἐὰν τυχὸν αἱ κυρία εἰς ἀπράκτους ἐμπέσωσι, ὥστε μὴ δύνασθαι τίνα ἐν αὐταῖς ἐμφανίσαι ἑαυτὸν τῷ δικαστηρίῳ, αἱ προλαβοῦσαι τὰς ἀπράκτους ἔστωσαν κυρία.

ρλα'. ^{d)} Ἡ διάταξις κελεύει· μηδέποτε ὑπὲρ τὸν χρόνον τὸν ὀρισμένον τὰς κατὰ συνέλευσιν ἐκκλήτους γίνεσθαι ^{e)}, μήτε εἰ τις δεήσει ἐπιδώσει, ἢ θεῖον πορίσεται ^{f)} βασιλέως γράμμα, μηδὲ ἑτέρῳ προσχῆματι· ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ σπουδάζειν ἕκαστον, ἐμφανίσαι τὴν ἰδίαν ἐκκλήτον καὶ τὰ πεπραγμένα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκείνῳ, καθ' ὧν ^{g)} ἐξεκαλέσασθαι, δίδόναι, ἢ παραχρῆμα, ἢ

CXXVIII. Constitutio praecipit, ut si unus appellaverit, etiam altera pars, siquidem praesens sit, appellationis auxilio uti possit: si vero absit, succurratur ei, iudice eius vicem suprente, perinde ac si ipse appellasset, ut possit provocacione iuvari. Imperat autem, ut ea, quae refutatoriis libellis sive suppletoriis inseruntur, compendio narrentur. Item praecipit, ut iudex usque ad decem libras, vel iudices usque ad viginti libras, si eis appareat, condemnationem in maiorem quantitatem fieri debere, in eam condemnationem, non respicientes ad priorem litis statum.

CXXIX. Si quis absens nominatus ad duumviratum, aliumve honorem suscipiendum, putaverit provocandum, duorum mensium spatium habet, postquam factam contra se nominationem cognovit, ut ab ea appellare possit.

CXXX. Si quis vel a Rectore provinciae vel a spectabili quodam iudice appellationem interposuerit, sex mensium spatium habeat. Si sex menses non observaverit, dies alios triginta et unum habeat. Quodsi eo quoque tempore exciderit, alios triginta dies cum uno habeat: et rursus lapsus hoc tempore alios dies triginta et unum habeat. Si vero omnibus hisce temporibus exciderit, tunc rursus intra tres alios menses nos adeat, et reparationem appellationis petat. Data reparatione praecipimus, ne sex ei menses concedantur, sed tantum trium mensium spatium ex quarto fatali die praeterlapso numerandum.

Eadem dicimus, licet ante unum tantum diem quam impleretur quartus dies fatalis, reparatio petita fuerit, examinata autem non fuerit in iudicio gloriosissimorum Praefectorum. Nec hoc nocet parti adversae: utique enim tempora appellationis novit. Sin autem iudex vel a Praefectis, vel a Magistro, vel ab alio quodam illustri dignitate decorato in hac celeberrima civitate delegatus fuerit, et contra sententiam eius fuerit appellatum, primus quidem fatalis dies duorum mensium sit: alii vero tres fatales ad similitudinem praedictorum fatalium numerentur. Si vero delegatum vel a Praeside, vel ab alio spectabili iudice arbitrum appellaverit, primus dies fatalis duorum mensium est; tres vero alii fatales dies praedictis similes. Et si forte fatales in feriatos inciderint, ut quis his diebus in iudicio apparere non possit, qui praecedunt feriatos dies, fatales sunt.

CXXXI. Constitutio praecipit, ne ultra statuti temporis spatium appellationes more consultationum inducantur, neque si quis preces offerat, neque si sacrum Principis rescriptum impetret, neque alio praetextu: sed ut omni modo quisque appellationem suam inducere, et gesta in illo iudicio, contra quae provocavit, aut statim, aut non minus quam ante dimi-

h) Fabr. δύνασθαι. Cod. Coisl. δύναται. Mihi aut delendum ἵνα videtur, aut reponendum δύνῃται. i) Fabr. inserit εἰ, quod deest in Cod. Coisl. Recte, quum iam lateat in ὡς αὐτοῦ. k) Syn. ἐπιδώ. l) τινι abest a Syn. m) Syn. καταβάλλη. n) Syn. inserit καὶ. o) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἡμέρας. Quae sequuntur, εἰ δὲ ἐκπέσῃ καὶ τούτου τοῦ χρόνου, ἔχέτω ἄλλας τριάκοντα μίαν ἡμέρας habet Fabr. et Syn. nec tamen Cod. Coisl. p) Syn. inserit καὶ. q) Syn. λ'. ἡμέρας. r) Syn. ἄλλην λ'. ἡμέραν. s) πάντων abest a Syn. t) Syn. συγκλήτου. Leuncl. in marg. ἐκκλήτου. u) Haec Syn. Verba τῆς ἀναν. ἦτοι apud Fabr. et in Cod. Coisl. desunt. Cod. Coisl. habet πρὸ τοῦ ἐντρεπισμοῦ. v) Cod. Coisl. inserit ἕτερον, quod deest apud Fabr. Syn. etiam ἕτερον habet. w) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Syn. ἀριθμούμενων. Utraque lectio defendi potest. x) Haecenus Syn. p. 108. y) Sic Fabr. Cod. Coisl. παντὶ. z) Haec rursus Syn. l. 1. a) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Syn. ἔστω δύο. b) Haecenus Syn. l. 1. addit: ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ δοθέντος διαιτητοῦ. c) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἔστω. d) Cap. 131. totum habet Syn. p. 108. sq. e) Sic Fabr. Cod. Coisl. κληθεῖσθαι. f) Sic dedi e Cod. Coisl. et Syn. Fabr. πορίσεται. g) ὧν Cod. Coisl. Fabr. ὅ. Syn. ὧν.

συντομώτερον πάντως τοῦ ἡμίσεως χρόνου τῆς ἐκκλήτου· ἐπιτέονγε ὁ παρελθὼν τὸν χρόνον τοῦτον ζημιωθήσεται.

I. 4.
C. VII. 63. ρλβ'. Τῆς ἐκκλήτου γυμναζομένης ἔξουσία ἠνώκται πρὸς τῷ ἐκατέρῳ μέρει, καιναῖς χρῆσασθαι δικαιολογίαις, αἷς οὐκ ἐχρησάοντο ἐν τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳ, καὶ παραγραφαῖς· ἐὰν μόνον εἰς κεφάλαιον ὡσιν ἤδη κινήθῃ^{h)} ἐν τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳⁱ⁾. εἰ δὲ καὶ συμβόλαιον προερχθῆ^{j)} ἐν τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳ^{k)}, δυνατὸν ἐν τῇ ἐκκλήτῳ τὰς ἀποδείξεις αὐτοῦ προερχθῆναι^{l)}.

I. 5.
C. cod. ρλγ'. μ). Ἡ διάταξις κελεύει, ἵνα εἰ μὲν ἐξ Αἰγύπτου ἢ Λιβύης, ἢ ἀνατολῆς ἕως τῶν δύο Κιλικιῶν ἄριθμουμένης, ἢ ἀπὸ Ἀρμενίας, ἢ τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐκκλητος προσερχθῆ^{m)}, ἔχουσιν οἱ ἐκαλεσάμενοι τὴν ἀρχαίαν ἔξιμνον. ἐὰν δὲ ἀπὸ Ἀσίας ἢ τῆς Ποντικῆς ἢ Θρακικῆς διοικήσεωςⁿ⁾ ἀνάγηται^{o)} ἐκκλητος, τριῶν μηνῶν προθεσίαν δίδωσι τοῖς ἐκαλεσάμενοις· ἀκολουθοῦσων^{p)} καὶ τῶν ἄλλων ἐννεμήζοντα τριῶν ἡμερῶν^{q)}, εἴτε τοῖς τρισὶ μηνσίν, εἴτε τῇ ἑξαμῆνῳ· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τριῶν μηνῶν^{r)} τῆς προεντροπέσεως. βούλεται δὲ^{s)} τὰς κυρίας^{t)} εἶναι μὴ πάντως αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ὁ χρόνος συμπληροῦται, ἀλλὰ καὶ δέκα ἡμέρας αὐτὰς τὰς^{u)} πρὸ τῆς κυρίας^{v)}, καὶ αὐτὴν καὶ ἄλλας πύτε. ἴσως γὰρ πλανᾶται περὶ τὴν ψῆφον τῶν ἡμερῶν. καὶ ἐνθα δὲ ἐὰν^{w)} εὐρωμεν μνήμην κυρίας^{x)} ἡμέρας, δέκα ἡμέρας παρέχομεν. καὶ τὴν διετίαν^{y)} τῆς ἐκκλήτου ἐνιαυτοῦ κελευόμεν στενοχωρεῖσθαι· δυναμένον, εἰ βούλεται, τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ νικήσαντος ἐν τῷ κατὰ χώραν δικαστηρίῳ, καὶ συντομώτερον τὴν δίετην εἰσαγαγεῖν καὶ λοιπὸν μὴ^{z)} παρεκτείνεσθαι τὴν δίετην, τεμνομένης τῆς δίετης, καὶ τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ τὴν ἐκκλήτον δεδωκότος ἀπολιμπανομένου. εἰ δὲ τὰ μέρη^{a)} συμφωνήσωσι^{b)}, μὴ φυλάττειν τὰς κυρίας^{c)}, ἰσχύει βούλεται τοῦτο τὸ συμφωνον ἢ διάταξις.

I. 1.
C. VII. 64. ρλδ. α). Ἐὰν δικαστὴς ἐναντιούμενος προτέρα ἀποφάσει παράσῃ δευτέραν ἀπόφασιν^{e)}, οὐ χρειά ἐκκλήτου εἰς^{f)} τὸ ἀνατραπῆναι αὐτήν.

I. 2.
C. cod. ρλέ'. Ἐτελεύτησέ τις ἐλάτων τῶν δεκατεσσάρων ἐνιαυτῶν ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ μάμμη, διαθήμενος καὶ γράψας τὴν μάμμη κληρονόμον. ἐδικάσαντο οὖν ἡ μάμμη καὶ ὁ ἀδελφός, καὶ ἀπεφῆντο ὁ δικαστὴς, ὅτι καλῶς ἐκεῖνος διεθετο^{g)}. ὁ δὲ ἀδελφός ἐκκλήτον ἐπιδέδωκε λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι καὶ χωρὶς ἐκκλήτου ἀχρηστός ἐστιν^{h)} ἢ τοιαύτη ἀπόφασιν· εἰ μὴ ἄρα ζητήσας περὶ τῆς ἡλικίας εἶπεν αὐτὸν μείζονα τῶν δεκατεσσάρων ἐνιαυτῶν, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς διαθέσθαι· τότε γὰρ ἐκκλήτου χρειά εἰς τὸ τὴν ἀπόφασιν ἀνατρέψαιⁱ⁾.

I. 4.
C. cod. ρλς'. Ἐὰν οἱ στρατηγοὶ ἐδόθησαν δικασταί, καὶ ὁ^{k)} εἷς ἐξ αὐτῶν ἀπεφῆντο, οὐ χρειά ἐκκλήτου πρὸς τὸ ἀνατρέψαι τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

I. 5.
C. cod. ρλζ'. Ἐὰν ἄρχων προστιμῆσῃ παρὰ τὸ νόμιμον μέτρον, οὐ χρειά ἐκκλήτου εἰς τὸ ἀνατραπῆναι τὸ πρόστιμον.

I. 6.
C. cod. ρλη'. Ἐὰν ἐδόθη δικαστὴς κελευσθεῖς, τῆδε τῇ

diam partem temporis appellationis tradere studeat: alioquin, qui hoc tempus praeterlabi sinet, dispendium patietur.

CXXXII. In exercenda appellatione licentia patet utrique parti, novis assertionibus, quibus in priore iudicio usa non est, et exceptionibus utendi: modo ad capitulum pertineant, quod in priore iudicio iam propositum fuit. Sed et si instrumentum prolatum sit in priore iudicio, licet in persequenda appellatione probationes eius proferre.

CXXXIII. Constitutio praecipit, ut, siquidem ex Aegypto vel Libya vel Oriente usque ad utrasque Cilicias numerando, vel ex Armenia vel Illyrico appellatio oblata sit, antequam semestre spatium appellatores habeant. Sin autem ex Asia vel Pontica vel Thracica dioecibus appellatio transmittatur, trium mensium spatium indulget appellatoribus: sequentibus et aliis nonaginta tribus diebus sive tres menses, sive semestre tempus: sequentibus autem similiter et tribus mensibus reparationis. Vult autem fatales esse dies non utique eos, quibus tempus completur, sed decem dies ante fatalem, et ipsum fatalem et alios quinque: fortasse enim in calculo dierum erratur. Et ubicunque fatalis diei mentionem invenerimus, decem dies praestamus: et biennium appellationis unius anni termino coaretari iubemus: uti tamen altera pars, quae victrix fuit in provinciali iudicio, licentiam habeat, si velit, etiam praemature inducendae causae efficiendique, ne diutius causa proteletur, ut etiam absente parte, quae appellationem interposuit, lis dirimatur. Sin autem convenerit inter partes, ut dies fatales non observentur, hanc pactioem valere vult constitutio.

CXXXIV. Si iudex adversatus priori sententiae sententiam aliam dederit, ad eam rescindendam appellatio necessaria non est.

CXXXV. Decessit quis minor quatuordecim annis relicto fratre et avia, ac testamento suo avia herede instituta. Litigabant igitur avia et frater, et iudex pronuntiavit, testamentum ab eo iure factum esse. Frater autem provocavit. Ait igitur constitutio, etiam citra provocacionem eiusmodi sententiam invalidam esse, nisi, cum de aetate quaereret, pronuntiaverit, maiorem eum esse quatuordecim annis ideoque iure testamentum fecisse: tunc enim ad rescindendam sententiam appellatio necessaria est.

CXXXVI. Si magistratus municipales iudices dati sint, et unus ex his pronuntiaverit, ad rescindendam sententiam eius appellatio necessaria non est.

CXXXVII. Si Praeses ultra legitimum modum multam irrogaverit, ad rescindendam multam appellatio necessaria non est.

CXXXVIII. Si iudex datus iussus sit, certa die

h) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Syn. κινήθεισαι. i) Hactenus Syn. p. 109. hoc caput exhibet. k) Verba εἰ δὲ καὶ συμβόλαιον προερχθῆ^{j)} ἐν τῷ προτέρῳ δικαστηρίῳ, quae habet Fabr. desunt in Cod. Coisl. et Syn. l) Sic Fabr. Cod. Coisl. προσερχθῆναι. m) Cap. 133. totum Syn. p. 109. habet. n) διοικήσεως Fabr. Abest a Cod. Coisl. Syn. ἢ τῆς Θρακικῆς. o) Syn. ἀνάγηται. p) Sic dedi e Syn. pro ἀκολουθοῦσων, ut habet Fabr. et Cod. Coisl. q) ἡμερῶν Fabr. et Syn. Deest in Cod. Coisl. r) Sic Fabr. et Syn. Cod. Coisl. τῶν τριῶν μηνῶν. s) Syn. post δὲ inserit καὶ. t) Syn. κυρίας. u τὰς abest a Syn. v) Syn. πρὸ τῆς κυρίας. w) Syn. ἐνθα ἂν. x) Syn. κυρίας. y) Syn. αἰτίαν. Male. z) μὴ Fabr. Deest in Cod. Coisl. et Syn. a) μέρη recte Cod. Coisl. et Syn. Fabr. μέρει. b) Sic Fabr. et Syn. Cod. Coisl. συμφωνήσωσι. c) Syn. κυρίας. d) Cap. 134. habet Theod. Etiam Syn. habet p. 109. Sed verbis paululum mutatis. e) Theod. δευτ. ἀποφ. παράσῃ. f) Theod. πρὸς. g) Sic Fabr. Cod. Coisl. διεθετο ἐαυτός. h) ἐστιν Fabr. Deest in Cod. Coisl. i) L. 3. C. VII. 64. omissa est in Basilicis, quam ac accuratioribus agat. k) ὁ Cod. Coisl. Deest apud Fabr.

ἡμέρα ἀποφῆρασθαι, καὶ μὴ ἀπεφῆρατο ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, οὐ χρεία¹⁾ ἐκκλήτου εἰς τὸ ἀνατραπήναι τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

ρλθ'. Τὸς πρᾶσιμους ἀποφάσεις, αἱ τινες εἰς μισθὸν διαφθαρέντων τῶν δικαστῶν προφέρονται, καὶ χωρὶς τῆς βοηθείας τῆς γενομένης ἐκκλήτου ἤδη ἀπὸ τῶν θείων βασιλέων ἀδυνατοῦς²⁾ εἶναι ψηφισθῆναι ἔστιν³⁾).

ρμ'. Οἱ βετεράνοι⁴⁾, οἱ μετὰ εἴκοσι⁵⁾ ἐνιαυτοῦς ἀπολυθέντες τῆς στρατείας, ἀέλειον ἔχουσι προσωπικῶν λειτουργημάτων. καὶ ὀνομασθέντες εἰς τοιαύτην λειτουργίαν καὶ χωρὶς ἐκκλήτου βοηθοῦνται.

ρμδ'. Ἐάν τις ἐκαλέσθαι ὡς ἀδικηθεὶς ἐν τινι κεφάλαιῳ, καὶ ὁ νικήσας αὐτὸν λέγῃ αὐτὸς ἀδικηθῆναι, οὐκ ἐκελεύσθη λαβεῖν τὰ δαπανήματα τὰ⁶⁾ περὶ τὴν δίκην αὐτῷ γενομένα, ἢ καὶ ἦτιον λαβεῖν ἐκελεύσθη· κελεύει ἢ διάταξις, μὴ ἐξεῖναι αὐτῷ⁷⁾ ἐκαλέσασθαι· οἱ γὰρ δικασταὶ τῆς ἐκκλήτου συνορῶσι, δίκαιόν τι λαβεῖν αὐτὸν ὑπὲρ τῶν δαπανημάτων, εἰ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ δικαστηρίῳ τοῦτο τὸ κεφάλαιον παρελείφθη. ἔχει δὲ καὶ ἄλλο κεφάλαιον ἢ διάταξις⁸⁾· ἐάν γάρ, φησὶ⁹⁾, προαχθῆ¹⁰⁾ κατὰ συνέλευσιν ἐξέτασις, μὴ ἐξέστω τῷ ἐνάγοντι διὰ τὴν ὑπέροθεν τῆς συνέλευσεως ἐκκλήτου ἐπιδοῦναι. ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ μιᾶς μοίρας εἰσῆτω, καὶ γυμναζέσθω¹¹⁾ ἢ ἐξέτασις.

ρμβ'.¹²⁾ Ὁ κατὰ προπέτειαν ἀπολιμπανόμενος καὶ καταδικασθεὶς οὐ δύναται ἐκαλέσασθαι.

ρμγ'.¹³⁾ Οἱ φανερώς ἐπὶ ἁμαρτήμασιν ἐλεγχθέντες¹⁴⁾ καὶ καταθέμενοι οὐκέτι δύνανται ἐκαλέσασθαι. οὔτε δὲ δεῖ¹⁵⁾ προπετιῶς πιστεῦναι τῇ φωνῇ τῶν κρινόμενων.

ρμδ'. Μηδενὶ¹⁶⁾ ταξιωτῶν κατὰ τῆς τοῦ οἴκετου δικαστοῦ ἀποφάσεως ἐξέστιν¹⁷⁾ ἐκαλέσασθαι εἰ μὴ ἄρα ἐπὶ¹⁸⁾ πολιτικῶν λογισμῶν, ἐφ' ὧν καὶ διὰ ἐντολῆς δυνατὸν κινεῖσθαι τὴν δίκην.

ρμε'.¹⁹⁾ Ἐπὶ ταμειακοῦ χρέους καὶ ἐπὶ δημοσίου καὶ ἐπὶ²⁰⁾ ἰδιωτικοῦ μὴ ἔστω ἐκκλήτος, μόνον εἰ²¹⁾ τὸ χρέος ὁμολογεῖται²²⁾.

ρμς'. Κατὰ ἐκβίβασμόν²³⁾ ἐκαλεῖσθαι μὴ δύνασθαι, ἰκανῶς καὶ ἐπὶ τοῖς νόμοις καὶ ἐπὶ ταῖς διατάξεσι δηγορένται· οὗτοι μὲντοι, ὥστε²⁴⁾ καὶ τὸν ἐκαλεσόμενον τὸ κατὰ ἡμετέρας διατάξεις ὠρισμένον πρόστιμον ὑποσχέιν· εἰ μὴ ἄρα ὁ τῆς ἀποφάσεως ἐκβίβαστής τὸ μέτρον τῆς ἀποφάσεως παρεξήχεται. καθ' οὗ εἰ γένηται ἐκκλήτος, τοῦ ἐκβίβασμοῦ ἀναρτωμένον, θεσπιζόμενον, ὅπως εἰ τὸ πρῶγμα κινήτῳ ἔστιν, εἰς ὃ ἀποκαταστήσει²⁵⁾ ἢ τὸ ἐκβίβαστοῦ σπουδῇ παρεσχέθη, τῆς ἐκκλήτου δευθείσης, τὸ πρῶγμα τὸ τοῦ γενομένου ἀφαιρεθῆ, καὶ ἐπιτηδείως ἀποτεθῆ, ἀποδοθησόμενον τῷ μέρει, ὑπὲρ οὗ ὁ τῆς ἐκκλήτου δικαστῆς ἀκροώμενος κρίνει. εἰ δὲ περὶ νομῆς ἢ περὶ ἀγρῶν ἐκβίβασμός ἀποδοθῆ, καὶ τοῦτο ἀναρτήσῃ ἢ ἐκκλήτος, οἱ καρποὶ πάντες οἱ ἐγκαίριοι²⁶⁾ ὡς παρεντεθείσης ἐκκλήτου γενομένου,

sententiam dicere, et ea die sententiam non dixerit, ut sententia eius rescindatur, appellare non est necesse.

CXXXIX. Venales sententias, quae in mercedem a corruptis iudicibus proferuntur, etiam citra interpositae provocacionis auxilium iampridem a divis Principibus infirmas esse decretum est. L. 7. C. VII. 61.

CXL. Veterani, qui post annos viginti missionem consecuti sunt, munerum personalium vacationem habent: et si ad eiusmodi munus vocati sint, etiam sine appellatione eis subvenitur. L. 9. C. cod.

CXLI. Si quis appellaverit quasi laesus in quodam litis capitulo, et qui eum vicit, dicat se laesum, quod non sumtus in litem erogatos, aut minus, quam oportuerat, accipere iussus sit, constituto provocandi licentiam ei adimit. Iudices enim appellationis perspiciant, quid eum accipere sumtuum nomine aequum sit, licet in priore iudicio hoc capitulum praetermissum sit. Aliud quoque capitulum constitutio continet: si enim, inquit, disceptatio more consultationum fiat, propter dilationem consultationis actori appellationem interponere non liceat, sed potius ex una parte consultatio inducatur et examinatio exerceatur. L. 10. C. cod.

CXLII. Qui per contumaciam absens condemnatus est, appellare non potest. L. 1. C. VII. 65.

CXLIII. Qui criminum manifeste convicti et ea confessi sunt, appellare amplius non possunt. Condemnatorum autem voci temere credendum non est. L. 2. C. cod.

CXLIV. Nulli officialium a sententia proprii iudicis appellare licet: nisi forte in civilibus causis, in quibus etiam per procuratorem lis agi potest. L. 3. C. cod.

CXLV. A fiscali debito aut publico aut privato appellare ne liceat, modo debitor debitam confiteatur. L. 4. C. cod.

CXLVI. Ab executione appellari non posse, satis et legibus et constitutionibus cautum est: ita tamen, ut appellator etiam sanctionibus nostris statutam multam praestet: nisi forte executor sententiae modum sententiae excedat. A quo si fuerit appellatum, executione suspensa, decernimus, ut si res mobilis est, ad quam restituendam executoris opera fuerit indulta, appellatione suscepta, possessori res eadem auferatur et idoneo colloceatur, reddenda ei parti, pro qua index de appellatione cognoscens iudicaverit. Quodsi de possessione vel fundis executio concessa erit, et eam suspenderit provocatio, fructus omnes, qui tempore interpositae provocacionis nati et capti, vel postea nati erunt, in medio iure colloceantur, fundo penes eum, qui appellaverit, constituto. Sciant autem pro-

1) Cod. Coisl. inserit ἔστιν, quod abest a Fabr. m) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἀδυνατοῦ. n) L. 8. C. VII. 64. ommissa est, quia de decurionibus agit. o) Sic Fabr. Cod. Coisl. βετεράνοι. p) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἔστω. q) αὐτὸν Cod. Coisl. Abest a Fabr. r) Sic recte Fabr. Cod. Coisl. αὐτῶν. s) Sic Fabr. Cod. Coisl. φησὶν, sed litera r a recentiore manu super lineam scripta est. t) Sic Fabr. Cod. Coisl. ὑπεροθεν. u) Cod. Coisl. recte γυμναζέσθω. Fabr. γυμναζέτω. v) Cap. 142. habet Theod. sed alia manu ad marginem scriptum. w) Cap. 143. habet Theod. x) Cod. Coisl. ἐλεγχθέντες. Fabr. et Theod. ἐλεγχθ. y) δὲ Fabr. Cod. Coisl. χορή. z) Sic Fabr. Cod. Coisl. οὐδέ τις ταξιωτῆς κατὰ ἀποφάσεως ἀκροῦτος ἴδιον δύναται ἐκαλέσασθαι. a) Malim ἐξέστω. b) Fabr. ἐπὶ. Cod. Coisl. ἀπὸ. c) Cap. 143. habet Theod. Quam Balsamon Paratitl. I. 3. in Voellii Bibl. Iur. Can. T. II. p. 1270. exhibet epitomen const. 4. C. VII. 65. haec in Codice sub hoc titulo desideratur, sed reperitur in const. 2. C. I. 4. Esse legem geminatam suspicatur Bienenus in Zeitschrift für gesch. Rechtsw. T. VII. p. 1357. et Witte die leges restitutae p. 206. sq. Desumpta est ex const. 20. C. Th. XI. 36. d) ἐπὶ Fabr. et Theod. Abest a Cod. Coisl. e) Theod. male εἰς. f) Sic Fabr. Cod. Coisl. ὁμολογεῖται. Theod. ὁμολογήται. g) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐκβίβαστοῦ. h) ὥστε Fabr. Abest a Cod. Coisl. i) Sic reposui pro ἀποκαταστήσει, quod habet Fabr. k) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐν καιρῷ.

καὶ ληφθέντες, ἢ μετὰ ταῦτα γενόμενοι, ἐν μέσῳ τεθῶσι τοῦ δικαίου, τοῦ ἀγροῦ παρ' ἐκείνῳ, ὅστις ἐξεκαλέσατο, τυγχάνοντος. ὕψωσαν δὲ αὐτοὺς οἱ ἐκκαλεσάμενοι κατ' ἀπαιτήσεως ¹⁾, ἢ κατὰ διαλαλιῶς, ἐὰν προπετῶς τὴν φωνὴν τοῦ διαγνώμονος ἀναρτῆσαι ἀποδειχθῆ, πενήκοντα λιτρῶν ἀργύρου τιμωρητέους.

L. 6. ριζ'. Ὁ ἐκκαλεσάμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἀνοιγῆναι διαθή-
C. VII. 65. κην ^{m)} ἢ ἐπὶ τῷ μὴ πεμφθῆναι τοὺς κληρονόμους εἰς νομὴν, εἰκοσι λίτρας ἀργυρίου παράσχοι ⁿ⁾.

L. 7. C. cod. ριη'. ο) Πρὸς τοῦ καιροῦ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς
L. 8. deest. τάξεως τοῦ ἀποτελέσματος οὐδὲ διὰ λογοθέτου, οὐδὲ διὰ καθολικοῦ ἔξεστιν ἐκκαλέσασθαι.

L. 1. ριθ'. ρ) Καὶ τοῦ ἐκκαλεσαμένου τελευτήσαντος
C. VII. 66. ἀνάγκην ἔχουσιν οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, ἢ πληρῶσαι τὸν ἀγῶνα τῆς ἐκκλήτου, ἢ παρασχεῖν τὰ ἀποφανθέντι.

L. 2. ρν'. Ἐάν τις ἐπὶ ἐγκλήματι γενόμενος ἀναζητούμε-
C. cod. νος τελευτήσῃ, τὰ πράγματα αὐτοῦ τῷ κληρονόμῳ αὐ-
τοῦ διατρέουσι.

L. 3. ρνα'. Ἐάν τις δεξιόμενος ἀπόφασιν, ἕνα ἐξορισθῆ
C. cod. καὶ δημευθῆ, ἐκκαλεσάμενος ἐτελεύτησεν, ἢ μὲν τιμω-
ρία ἢ κατ' αὐτοῦ ἠράνισται, ἢ δὲ περὶ ^{q)} τῶν πραγμά-
των ^{r)} ἀπόφασιν ζητεῖται ἐν τῇ ἐκκλήτῳ. εἰ μὲν τοι
κεφαλικὸν τί ποτε πταίσας καὶ ἐνεχόμενος θανάτῳ καὶ
δημεύσει ἐτελεύτησεν, μηδέπω γενομένης ἀποφάσεως
περὶ αὐτοῦ, τότε μετὰ θάνατον αὐτοῦ οὐδὲ κινεῖται
παντελῶς τὸ κεφαλικὸν ἐγκλημα ^{s)}.

L. 5. ρνβ'. Ἐάν κινουμένης τῆς ἐπὶ τῷ πράγματι ἀγωγῆς
C. cod. περὶ δεσποτείας ἀνδραπόδου εἰς ἐκ τῶν δικαζομένων
ἠτηθείς ἐκκαλέσῃται, καὶ ἠτητημένης τῆς ἐκκλήτου
τελευτήσῃ τὸ ἀνδραπόδον, οὐ λύεται ἡ ἐκκλήτος, ἀλλὰ
ἐπάναρχός ἐστι ^{t)} τὴν δίκην μέχρι τέλους ἐξετάζεσθαι,
διὰ τὸ πεζούλιον τῆς δούλης.

L. 6. ρνγ'. Ἐάν τελευτήσῃ ὁ εἰς τῶν ἐκκαλεσαμένων, οἱ
C. cod. κληρονόμοι αὐτοῦ ἑτέρους τέσσαρας μῆνας ^{u)} ἔχουσι·
βούλονται γὰρ διωστέμεσθαι περὶ τῆς κληρονομίας·
καὶ τότε ἢ καταδέξασθαι καὶ γυμνάσαι τὴν ἐκκλήτον,
ἢ μὴ καταδέξασθαι.

L. 1. ρνδ'. Ἐάν νομίμως γέγονε κατὰ σοῦ ἀπόφασιν, καὶ
C. VII. 67. μηδὲ ^{v)} ἢ τῆς ἐκκλήτου βοήθειαι ἠπήθη ^{w)}, ἀισθάνη,
ὅτι ὀφείλεις ^{x)} ἐρηνοχάσαι τοῖς ὀρισθεῖσιν· ἐν γὰρ τῷ
θεῖῳ ἡμῶν κοιμητῶν φοβεῖσθαι οὐκ ἠδύνασο ^{y)}. λέγει
δὲ ἡ διάταξις οὕτως.

L. 2. ρνε'. Ἡ διάταξις λέγει ^{z)}· ἐκείνοις, οἱ τινες ἐν τῷ
C. cod. ἀροδίῳ καιρῷ μὴ ἐξεκαλέσαντο, ἀνανεοτέας ^{a)} τῆς
ἀροδίσεως εὐχέρεια ἀπαρτείοθω. πάντες τοίνυν, οἱ
τινες ^{b)} κατὰ τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως, τοῦ μεγίστου
τῶν ὀφθαλμίων, τῶν στρατηλατῶν, τῶν ἀνθυπῶτων, ἢ
κομητῶν ἀνατολῆς, ἢ βικαρίων ^{c)}, ἢ ἀγροσταλίων, ἢ
ἄλλων ὀρχόντων, προσχῆματι δειλίας ἐκκλήτον οὐκ ἠτη-
σαν, ἀπὸ ἀνακλητέως τῆς δίκης ἐκβαλλέσθωσαν. οἱ
τινες δὲ βίαν ὑπέστησαν, διὰ μαρτυρίας δημοσία προτε-
δείσης, εἴσω δηλαδὴ τῶν νομίμων ἡμερῶν, ἐν αἷς ἐκ-
καλεῖσθαι ἔξεστι, καὶ τῇ αἰτίᾳ τῆς ἐκκλήτου φανερὰν
διαβεβαυῶσι διάσειξιν. ἕνα τοῦτον γινόμενος, ὡσανεὶ
γενομένης τῆς ἐκκλήτου, τοῖς αὐτοῖς αἱ τῆς δικαιοσύ-
νης βοήθειαι παρασχεθῶσιν.

vocatores, se vel ab executione appellantes, vel ab interlocutione, si eos perperam vocem cognitoris suspendisse claruerit, quinquaginta librarum argenti animadversione mulctandos.

CXLVII. Qui appellavit, ne testamentum aperiretur, aut ne heredes in possessionem mitterentur, viginti argenti libras praestet.

CXLVIII. Ante sententiae tempus et ordinem eventus nec a discussore, nec a Rationali appellare licet.

CXLIX. Etiam post mortem appellatoris heredes eius vel appellationis causam exequi, vel iudicata praestare necesse habent.

CL. Si quis propter crimen requirendus factus decesserit, bona eius ad successorem eius pertinent.

CLI. Si quis a sententia, qua ademptis bonis in exilium datus est, appellaverit, et decesserit, poena quidem adversus ipsum evanuit, de sententia autem de bonis lata in appellatione quaeritur. Si quis tamen capitali delicto commisso supplicio et bonorum publicationi propterea obnoxius ante sententiam de eo latam decesserit, tunc post mortem eius de capitali crimine plane non quaeritur.

CLII. Si mota lite de proprietate mancipii unus ex litigatoribus victus appellaverit et pendente appellatione mancipium decesserit, appellatio non extinguitur, sed ad finem usque lis propter peculium ancillae persequenda est.

CLIII. Si unus ex his, qui provocarunt, defunctus sit, heredes eius quatuor alios menses habent: nam de hereditate deliberare volunt: et tunc vel admittere et exercere appellationem, vel non admittere.

CLIV. Si contra te iure pronuntiatum sit, nec appellationis auxilium imploratum est, intelligis, acquiescere te statutis oportere: in sacro enim comitatu nostro timere nihil potuisti. Sic ait constitutio.

CLV. Constitutio ait: Illis, qui tempore competentis non appellarunt, redintegrandae audientiae facultas denegatur. Omnes igitur, qui contra Praefectum urbi, Magistrum officiorum, Magistros militum, Praefectos, vel Comites Orientis, vel Vicarios, vel Augustales, vel alios iudices, sub specie formidinis appellationem non interposuerunt, a revocanda lite pellantur. Qui vero vim sustinuerunt, contestatione publice proposita, intra dies videlicet legitimos, quibus appellare licet, causas appellationis evidenti affirmatione distinguant: ut hoc facto tanquam interposita appellatione iisdem acquitatis adminicula tribuantur.

1) Sic Fabr. Cod. Coisl. κατὰ παραίτησιν. m) Theod. apud quem est cap. 140. h. t. διαθήκη. n) Theod. παράσχοι. o) Apud Theod. cap. 141. h. t. p) Apud Theod. cap. 142. h. t. q) περὶ deest in Cod. Coisl. r) Cod. Coisl. addit αἰτιῶν. s) L. 4. C. cod. omitta est propterea, quod de Decurionibus agit et plerique loci, qui ad Decuriones spectant, in Basilicis omissi sunt. t) Cod. Coisl. ἔστιν. Fabr. ut in textu. u) Syn. p. 109. μῆνας τέσσαρας. v) Sic Fabr. Cod. Coisl. μὴ δέ. w) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἠτήθη. Sed pro spiritu aspero adscriptus est lenis, et alterum τ supra lineam scriptum. x) Pro ὅτι ὀφείλεις, quod habet Fabr. Cod. Coisl. ὀφείλων, omisso ὅτι. y) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἠδύναστο. z) λέγει Fabr. Deest in Cod. Coisl. a) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἀνανεοτέας. b) Sic Fabr. Cod. Coisl. οἱ. c) Sic Fabr. Cod. Coisl. βικαρίων.

ρνζ'. Ἐὰν ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐναχθέντων ὁ εἷς ἐκκαλέσῃται καὶ δεχθῆ^{d)} δικαίως ἐκκαλεσάμενος, πάντες βοηθοῦνται. ἔὰν δὲ τυχὸν συνεπιτροποὶ ᾖσαν^{e)} καὶ κατεδικάζθησαν ὑπὲρ διαφόρων φάκτων, καὶ ὁ εἷς ὑπὲρ τῆς ἰδίας καταδίκης μόνης ἐξεκαλέσατο, τοῖς ἄλλοις οὐ βοηθεῖται.

ρνζ'. Ἐὰν κοινῆς οὐσῆς τῆς δίκης ὁ εἷς ἐκκαλέσῃται, καὶ ὁ ἕτερος βοηθεῖται. ἔὰν δὲ ἐλάτιον ὑπάρχον ὁ εἷς αἰτήσῃ ἀποκατάστασιν, ὁ ἕτερος οὐ βοηθεῖται.

ρνη'. Μομενταρία νομῆ λέγεται, ὡς ἔγνωσ καὶ ἐν τοῖς ἰνστιτούτοις^{f)}, ὅτε φιλονεικεῖ τις περὶ νομῆς κινήτου πράγματος, ἢ ἀκινήτου· χρηὴ γὰρ τὸν δικαστὴν προσέχειν καὶ δίδόναι τὴν νομὴν τοῦ πράγματος ἐκείνου τῷ νεμομένῳ κατὰ τὴν ῥοπὴν τῆς προκατάρξεως, μήτε βία, μήτε λάθρα, μήτε κατὰ παρόκλησιν τοῦ διαδίκου. λέγει οὖν ἡ διάταξις, ὅτι, ἔὰν ἐκκλητος ἐπεδόθῃ κατὰ ἀποφάσεως τοιαύτης, ἀφοριζέτω τὴν νομὴν ὁ τῆς ἐκκλήτου δικαστῆς ἐκείνου, ᾧ τινι καὶ^{g)} ὁ πρότερος δικαστῆς ἀφώρισεν αὐτὴν τέως. καὶ ἔὰν μετὰ ταῦτα δόξῃ τὴν νομὴν μετενεχθῆναι ἐπὶ τὸν ἐκκαλεσάμενον, μετενεχθῆσθε αὐτὴν. πανταχοῦ δὲ ἡ περὶ τῆς νομῆς ἀπόφασις μηδὲν ποιήσῃ πρόκριμα τῷ ἄγωνι τῷ περὶ τῆς δεσποτείας.

ρνηθ'. Ἡ διάταξις κελύει μηδένα τρίτον ἐκκαλεσθῆναι, ἢ ἀνατρέπειν τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐπάσχον τῶν προαιτωρίων. ἔὰν δὲ τις τὸν δοθέντα δικαστὴν παραιτήσῃται, καὶ ἐπικαλέσῃται τὸν δεδωκότα αὐτόν, οὐ συναριθμεῖται τοῦτο εἰς ἐκκλήτων.

ΣΧΟΛ. b)

περὶ ἐκκλήτων] Ἐκκλητος δὲ ἐστὶν αἰτίας καὶ μέμφει ἀποφάσεως· ἄλλως ἔκκλητος ἐστὶν ἀπὸ δικαστηρίου οἰονδήποτε ἐφ' ἕτερον μείζον δικαστήριον ἀγωγή.

TITULUS B'

Περὶ τῶν ὑπηρετουμένων ὀφφικίων ταῖς ἐκκλήτοις.

α'. Ἐπειδὴ Παφλαγονία καὶ Ὀνωριάςⁱ⁾ διηρημέναι πρότερον εἰς ἄρχοντας^{k)} δύο, εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν περιέστησαν, τὸ τοῦ πραιτωρός ἄνομα προσλαβόντα^{l)}, τοῦτο ἀναμφισβητήτως ἔδοξε τὸ σχῆμα τῆ σῆ προσήκειν ἄρχῃ. ταῦτο δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν^{m)} δύο Πόντων, τοιούτων Ἐλενοπόντου τε καὶ Πόντου Πολεμωνιακοῦ· κἀκεῖσε γὰρ δύο καθεστῶτων ἐμπροσθεν ἄρχόντων, νῦν δὲ ἐνὸς τοῦ μονερατῶρος γεγονότος, κεκοσμημένον καὶ αὐτοῦ τῆ τῶν περιβλέπτων ὄξια, πάλιν ταῦταⁿ⁾ συνέβαινε, καὶ εἰς τὸ σὸν μόνον δικαστήριον φέρεσθαι τὰς ἀπὸ τῶν ἐκκλήτων δίκας ἐχοῖν, κατὰ μὲν τοὺς ὄρους τῆς περὶ τῶν ἐκκλήτων διατάξεως.

Συνήρεσε τοῖνυν ἅμα μὲν τοῖς ὑπουρογοῦσιν ἑκατέρω τῶν ἄρχῶν, ἅμα δὲ ἡμῖν^{o)} ἀμφοτέροις (καὶ πρός γε καὶ ἡμῖν ὀρθῶς ἔδοξεν ἔχειν τὸ παριστῆναι ἡμῖν), ὥστε μόνην τὴν τῆς οὐς ὑπεροχῆς ταῖς τοιαύταις ὑπηρετεῖν ἐκκλήτοις, καθάπερ καὶ πρότερον ᾖν, εἰ καὶ ἐν σχηματικῷ ἀρροατηρίου λέγοντο^{p)}, καὶ παρῆ καὶ ὁ ἐνδοξότατος ἡμῶν^{q)} κοιανότωρ καὶ μετέχοι τῶν πραιτομένων.

d) Malim δεχθῆ, licet Fabr. et Cod. Coisl. in δεχθῆ conspirent. e) Cod. Coisl. ᾖσαν f) Inst. Lib. IV. Tit. 15. §. 4. g) Fabr. καὶ bis habet. h) Hoc Scholium in Cod. Coisl. deest. Habet Fabr. i) Melior videtur lectio Cod. Coisl. Ὀνωριάς. Fabr. Ὀνωρία. k) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἀρχάς. l) Sic Fabr. Cod. Coisl. προσλαβόντα. m) Cod. Coisl. inserit ποτέ. n) Sic Fabr. Cod. Coisl. αὐτὰ. o) Cod. Coisl. recte εἰν. Sed in versione vobis utrisque reddidit. p) Sic Cod. Coisl. Fabr. λέγοντο. Aut legendum λέγοντο, aut ἔλεγοντο. q) ἡμῶν Fabr. Deest in Cod. Coisl.

CLVI. Si ex pluribus de eadem causa conventis unus appellaverit, et iuste appellans admissus fuerit, omnes adiuvantur. Si vero forte contutores erant, et diversorum factorum nomine condemnati sunt, et unus suae tantum condemnationis nomine appellavit, reliquis non prodest.

CLVII. Si in communi causa unus appellaverit, etiam alteri succurritur. Si vero unus minor aetate restitutionem impetraverit, alius non iuvatur.

CLVIII. Momentaria possessio dicitur, ut etiam didicisti in Institutionibus, cum quis de possessione rei mobilis vel immobilis contendit: iudex enim ad eum respicere et rei possessionem ei dare debet, qui nec vi, nec clam, nec precario ab adversario tempore litis contestatae possidet. Ait igitur constitutio, si appellatio offeratur adversus sententiam huiusmodi, iudex appellationis possessionem ei addicat, cui et prior iudex interim eam tribuerat. Et si postea putaverit, possessionem in eum, qui provocavit, transferendam, ipsam transferat. Ubique autem sententia de possessione nullum praeiudicium liti de dominio faciat.

CLIX. Constitutio prohibet, ne quis tertio provocet, vel sententiam Praefectorum praetorio retractet. Si quis autem iudicem datum recusaverit, et eum, qui dedit iudicem, appellaverit, hoc pro appellatione non habetur.

SCHOL.

de appellationibus] Appellatio est querela et reprehensio sententiae. Aliter. Appellatio est a quocunque iudicio ad aliud maius translatio.

TITULUS II.

De his, qui in causis appellationum officia administrant.

I. Quoniam Paphlagonia et Honorias divisae prius in Praesides duos in unum et eundem concesserunt, qui Praetoris nomen suscepit, haec sine dubio figura magistratui tuo convenire visa est. Hoc idem et in duobus Pontis, hoc est, Helenoponto et Ponto Polemoniaco: nam cum et illic duobus antea Praesidibus constitutis, nunc autem uno Moderatore facto et decorato etiam Spectabilium dignitate, eadem rursus evenerint, et ad tuum solum iudicium appellationum causas deferri oportebat, secundum fines tamen constitutionis de appellationibus latae.

Placuit igitur tam his, qui utrique magistratui insequuntur, quam etiam vobis utrisque (visum est insuper et nobis recte se habere, quod nobis placuit), ut sola Celsitudinis tuae apparitio eiusmodi appellationibus ministerium exhibeat, sicut et antea erat, licet in forma sacri auditorii agantur, et adsit gloriosissimus Quaestor noster et actorum particeps sit.

cap. 2. Ἀλλὰ μὴν ἐπέπεσε ὁ τῆς πρώτης Καππαδοκίας ἡγούμενος πρότερον εἰς τὴν σὴν ἀρχὴν ἑώρα μόνην, κακέϊσε τὰ τῶν ἐφέσεων ἐφέρετο· νῦν δὲ εἰς τὸ τοῦ περιβλέπτου ἀνθυπάτου μεταβέβηται σχῆμα· οὐδὲν ἦτον προσήκων ἐστὶ, καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης ἔφεσιν δεχομένης, καὶ ἀναπεμπομένης τῆς δίκης ἐνταῦθα κατὰ τὴν θείαν ἡμῶν διάταξιν, ἐν τάξει θείου ἀκροατηρίου αὐτὴν ἀγωνίζεσθαι, συνόντος καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἡμῶν κοιαιστωρος, καὶ συνακροωμένου τῆς ὑποθέσεως· μόνης δὲ τῆς τάξεως ὑπηρετουμένης τῆς σῆς, ἐπειδὴ καὶ πρότερον τοῦτο ἐνενόμιστο x)· εἰ γὰρ καὶ ὁ περιβλέπτος κόμης τῶν οἰκων y) συναμείχθη νῦν τῇ ἀρχῇ, ἀλλ' οὐδ' οὐδὲ πρότερον πολλαὶ τινες ἐκινούντο δίκαι παρ' αὐτῶ· οὐδὲ ἐκ τοῦ δικαστηρίου τοῦ κατ' αὐτὸν ἐφέρετό τις σχεδὸν ἐφέσις ἐνταῦθα. νῦν δὲ δὴ καὶ z) τὰς ταμειακὰς διοικήσεις καὶ ἑτέροις τισὶ παρεδώκαμεν, καὶ οὐ δεῖ παρὰ τοῦτο ἐλαττωθῆναι τὸν θρόνον τὸν σὸν a), ἀλλ' ὁμοίως τὴν σὴν ὑπηρετεῖσθαι τὰς ἐνταῦθα φερομένας ὑποθέσεις.

cap. 3. Ταῦτο δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ τῆς Ἀρμενίας ἀνθυπάτου, ἐπειδὴ πρότερον b) ἀρχὴν αὐτὴν ὀρδιναρῖαν ποιήσαντες, νῦν οὐδὲν αὐτῇ προσθέντες εἰς τὸ τῆς ἀνθυπατείας c) μετηγάμεν σχῆμα· καὶ γὰρ δὴ καὶ ταῖς ἐκείθεν δίκαις ἢ τῆς σῆς ὑπεροχῆς ὑπηρετῆσται d) τὰς τῆς δίκης μὲν ἐν τάξει θείου ἀκροατηρίου, καθάπερ εἰπόντες ἐφθήμεν, κινουμένης, παρὰ ἀμφοτέροις δὲ ὑμῖν ἐξεταζομένης· οὐδὲν δὲ e) ἦτον τῆς τάξεως τῆς σῆς ὑπηρετουμένης τῷ πράγματι, καθάπερ καὶ πρότερον ἦν, ἠνίκα μόνον τὸ τῆς ἀρχῆς τῆς καλουμένης ὀρδιναρῖας εἶχε σχῆμα, μείζονα τὰς ἐνταῦθα προσλαβοῦσα.

cap. 4. Ἐπειδὴ δὲ f) καὶ Λυκαονίαν καὶ Πισιδίαν καὶ Ἰσαυρίαν ὑπὸ ἄρχουσι πρότερον τεταγμένας καὶ τὰς ἐκκλητήτους g) ἀναπεμπούσας εἰς τὸν θρόνον τὸν σὸν, νῦν κοσμηθῆναι τῇ τῶν πραιτώρων h) ἀρχῇ συμβέβηκεν (εἰ καὶ δοκεῖ πως συναμείχθαι τις αὐτῇ καὶ στρατιωτικῇ τάξει· ἐπειδὴ i) πρότερον καὶ δοῦξ ἔφ' ἐκάστης τούτων ἐπαρχίας ἦν k), ἀναγκαίως ἡμῖν ἔχειν ἔδοξε διὰ τὸν καιρισμὸν τοῦτον, μόνῳ l) δὴ τῷ θρόνῳ τῷ σῷ καὶ τῷ ἐνδοξοτάτῳ κοιαιστωρὶ παραδοῦναι τὴν τῶν ἐφέσεων ἐξέτασιν· δοῦναι δὲ φιλανθρωπότερον τῇ τάξει τῇ σῇ, καὶ τοῖς ἐπὶ τοῦτο m) πραιτομένοις ὑπηρετεῖσθαι· ὥστε εἴ τε τι γέγονε τοιοῦτον ἐμπροσθεν, ἢ καὶ ὕστερον γένηται, τὴν αὐτὴν τῷ πράγματι τὰς ἐνταῦθα φερομένας.

cap. 5. Ἐπειδὴ δὲ δύο καθαρῶς ἦσαν n) ἀρχαί, τοῦτε κόμητος τῆς ἑώρας, τοῦτε ἄρχοντος αὐτῆς τῆς o) πρώτης Συρίας· καὶ αἱ μὲν τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀρχῆς ἐφέσεις εἰς τὸν σὸν ἐφέροντο θρόνον, τῆς τάξεως ὑπηρετούσης μόνης τῆς σῆς· αἱ p) δὲ τοῦ κόμητος τῆς ἑώρας οἰα περιβλέπτου q) κατὰ τὸ τῶν r) θείων ἀκροατηρίων σχῆμα, εἰς τε τὸν θρόνον τὸν σὸν, εἰς τε τὸν ἐνδοξοτάτον κοιαιστωρα, μόνων s) τῶν ἐκ τῶν θείων σκρινῶν ὑπηρετουμένων.

cap. 6. Ἀλλὰ τοῦτο ἐν τούτῳ τῷ μέρει καλῶς ἡμῖν ἔδοξεν ἔχειν, ἐπὶ ταύτης δὴ τῆς ἀρχῆς κοινὴν δοῦναι τὴν ὑπουργίαν τοῖς τε ἐκ τοῦ τῶν θείων ἐπιστολῶν σκρινῶν, τοῖς τε ἐκ τῆς τάξεως τῆς σῆς ὑπεροχῆς· τὸ γὰρ δὴ τῶν πρόσθεν δύο βιβαρίων t) τῆς τε Ποντικῆς, τῆς

Enimvero, quia primae Cappadociae Rector ad tuum magistratum tantummodo antea pertinebat, et huc appellationum causae transmittebantur: nunc vero in spectabilis Proconsulis figuram translatus est: nihilominus conveniens est, si magistratus ille appellationem suscipiat et causa appellationis secundum sacram nostram constitutionem huc transmittatur, ut servato ordine sacri auditorii ea disceptetur, praesente et de causa simul cognoscente gloriosissimo Quaestore nostro; sola autem apparitione tua ministerium praebente, quia et antea hoc moris erat: nam etsi spectabilis Comes domorum nunc huic magistratui admixtus est, tamen neque prius multae apud ipsum causae movebantur, neque ex eius foro ulla paene huc transmittebatur appellatio. Nunc vero tamiacas administrationes aliis quibusdam commisimus, nec vero propterea sedem tuam imminui oportet, sed similiter sola apparitio tua ministerium exhibeat, in causis, quae huc transmittuntur.

Hoc ipsum etiam in Armeniae Proconsule: quia cum antea ordinarium cum magistratum fecissemus, nunc nihil ei addentes in figuram Proconsulatus transulimus: etenim in causis inde transmissis tuae Celsitudinis officium ministerium praebit: lite quidem in forma sacri auditorii, sicut praediximus, movenda, apud vos autem ambos examinanda: nihilominus autem in ea causa officio tuo ministerium exhibente, uti et antea erat, quum solam magistratus ordinarii, qui vocatur, speciem haberet, maiorem ordinem non adeptus.

Quoniam vero et Lycaoniam et Pisidiam et Isauriam sub Praesidibus antea constitutas et ad sedem tuam appellationes transmittentes, nunc Praetorum dignitate ornari contigit (licet illi quodammodo officium quoque militare permixtum esse videatur: quia antea in utraque harum provinciarum etiam Dux erat), necessarium nobis propter hanc innovationem esse visum est, soli sedi tuae et gloriosissimo Quaestori tradere appellationum examinationem, humanitatis autem ratione officio tuo ministerium in his, quae occasione earum aguntur, permittere: unde, sive antea tale aliquid factum est, sive etiam postea fiat, eundem ordinem negotio subesse sancimus.

Quia vero duo omnino erant magistratus, tam Comitibus Orientis, quam Praesidis primae Syriae, et appellationes quidem a civili hocce magistratu ad tuam sedem deferebantur, solo officio tuo ministerium praebente: a Comite autem Orientis utpote spectabili, more sacri auditorii, tam ad sedem tuam, quam ad gloriosissimum Quaestorem deferebantur, solis his, qui in sacris seriniis militant, ministrantibus.

Nobis autem in hac parte recte sese habere visum est, si commune in hoc magistratu ministerium concederemus tam his, qui in sacrarum epistolarum serinio sunt, quam his, qui in officio tuae Celsitudinis sunt. Nam quod in duobus olim Vicariis Pontici et

x) Fabr. et Cod. Coisl. *εννόμιστο*. Sed legendum *εννόμιστο*. y) Sic Fabr. Cod. Coisl. *οικειών*. Sed lectionem *κίμνη* τῶν οἰκων retinendam esse probavit *Cuiacius* Obs. VIII. 40. z) Sic Fabr. Cod. Coisl. inserit *τὰ πρὸς*. a) Sic Fabr. Cod. Coisl. *τον σὸν θρόνον*. b) Cod. Coisl. inserit *τὴν*, quod deest apud Fabr. c) Sic recte Cod. Coisl. Fabr. *ἀνθυπατείας*. d) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ὑπηρετῆσαι*. e) δὲ Fabr. Deest in Cod. Coisl. f) δὲ deest in Cod. Coisl. g) Sic recte Cod. Coisl. Fabr. *ἐκκλητήτων*. h) Sic Fabr. Cod. Coisl. *πραιτωρίων*. i) Cod. Coisl. inserit *καὶ*, quod deest apud Fabr. k) Cod. Coisl. *mate ἦν*. l) Sic Fabr. Cod. Coisl. *μόνον*. m) Sic Fabr. Cod. Coisl. *τούτω*. Quod praecipit. n) Cod. Coisl. *ἦσαν*. o) τῆς Fabr. Deest in Cod. Coisl. p) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ἔ*. q) Sic Fabr. Cod. Coisl. *περιβλέπτος*. r) τῶν Fabr. Deest in Cod. Coisl. s) *μόνον* Cod. Coisl. Fabr. *μόνον*. t) Sic Fabr. Cod. Coisl. *βιβαρίων*.

τε Ἀσιανῆς παντελῶς καινισθέν, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν μόνης ἐπαρχίας μιᾷ μεταστάν (Γαλατίας φασὲν καὶ τῆς Φρυγίας Πακατιανῆς^{u)}), φοιτάτω μὲν πρὸς τε τὴν σὴν ὑπεροχὴν, πρὸς τε τὸν ἐνδοξότατον κοιαιόστορα, μόνῃν δὲ τὴν ὑπηρεσίαν δεχέσθω τῆς τάξεως τοῦ θρόνου τοῦ σοῦ.

Κακεῖνο μὲντοι θεοπίζομεν, ὥστε ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀρχῶν τῶν νῦν παρ' ἡμῶν ἐξευρεθεισῶν, καὶ μεταβαλουσῶν τὸ ἀρχαῖον σχῆμα (εἴτε αὐτόθεν κατὰ τὴν φύσιν τῆς οἰκίας^{v)}) δικαίαιεν ἀρχῆς, εἴτε καὶ ἐκ παραπομπῆς ἡμετέρας), καὶ τὸ^{w)} φυλάττεσθαι σχῆμα, καὶ ἐνθα μόνῃν ὑπηρετεῖν τὴν τάξιν τῆς σῆς ὑπεροχῆς θεεπίσασμεν.

Ὅμοίως εἴτε ἐκ παραπομπῆς εἴτε ἐκ τῆς τοῦ δικαστηρίου φύσεως ἢ ἔφρασι ἀνέλθοι, τὴν τάξιν τῆς σῆς ὑπεροχῆς ὑπηρετεῖσθαι ταῖς ἐφρασεσι θεοπίζομεν· εἴτε ἐκ παραπομπῆς ἡμετέρας^{x)}, ὁμοίως τῆς τάξεως ἴσται τῆς σῆς.

Ἐφ' οἷς τε κοινὴν εἶπομεν τὴν τε τῶν τάξεων, τὴν τε ἐκ τῶν θείων σχοιρίων ὑπουργίαν, ὁμοίως τὴν κοινότητα φυλάττομεν, εἴτε ἐκ παραπομπῆς, εἴτε κατὰ τὸ διατεταγμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ γένοιτο τὰ τῆς ἐξετάσεως. ἐπ' ἐκείνων μὲντοι τῶν δικῶν, ὡς οὐ περιβλεπτοὶ δικασταὶ κρίνουσιν, ἀλλὰ συνήγοροι μόνον, ἐφ' ὧν ἐφέρετο^{y)} τὰ τῆς ὑποθέσεως εἰς τε τὸν θρόνον τὸν σόν, εἰς τε τὸν ἐνδοξότατον ἡμῶν κοιαιόστορα, τῶν καθωσιωμένων λιβελλισίων ὑπηρετουμένων αὐταῖς, ἐπειδὴ μηδὲν παντελῶς ἐπὶ ταῦταις κεκαίνισται, τὸ παλαιὸν φυλάττομεν σχῆμα· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν οὐ καινισθέντων τὰ τῆς παλαιᾶς ὑπουργίας μένειν ἐφ' ἑαυτῶν διατάττομεν, οὐδενὸς νεωτέρου γενομένου. ὁ γὰρ ἐπισυμβῆς καινισμὸς ἄλλως^{z)} πως χρῆσθαι γενέσθαι καὶ τὸ τῶν ὑπουργούντων ὑπέδειξε σχῆμα.

β'. Οὐ μόνον ὁ πρωτότυπος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπιτολῆς καὶ ὁ διεκδικητῆς^{a)} αὐτοῦ καὶ ὁ κούρατος καὶ ὁ πάτρων εἰσὼ δέκα ἡμέρας τῆς ἐκφωνηθείσης ψήφου δύναται ἐκκλητὸν ἐπιδικῶναι.

Τοῖς ἐπάρχοις^{b)} τῶν πραιτωρίων οὐδεὶς ἐκκαλεῖται.

Οὐδὲν ἐκ^{c)} παραδρομῆς τοῦ χρόνου τῆ δίκη γίνεται^{d)} πρόδρομα ἐκ τοῦ μὴ σχολάζειν τὸν βασιλεῦς ταύτης ἀκροᾶσθαι, ἢ νῆκα εἰς αὐτὸν καὶ τὴν σύγκλητον ἀναφέρεται τὰ τῆς ὑποθέσεως.

Ἡ ἐκκλητευθεῖσα δίκη μέχρι δέκα χρυσίου λιτρῶν οὔσα, ἐπὶ μὲν τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως καὶ τῆς προσηνωμένης ἐκατέρως Λιβύης, ἀκροατὴν ἔξει τὸν αὐγουστάλιον· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως τὸν κόμητα τῆς ἀνατολῆς· ἐπὶ δὲ τῆς Ποντικῆς καὶ Ἀσιανῆς τοὺς περιβλέπτους κόμητας καὶ ἀνθυπάτους καὶ κούρατους· ὡσαύτως^{e)} δὲ καὶ μωδεράτωρας, εἴπερ ἰδικῶς αὐτοῖς τοῦτο ἐπιτέτραπται. πάντων τῶν προειρημένων θεῶν^{f)} ἐχόντων ἀκροατήριον καὶ μὴ δυναμένον τινὸς τὰς ἐπὶ τῇ ἐξετάσει τῶν ἐκκλητῶν προϊούσας παρ' αὐτῶν ψήφους παρατεῖσθαι.

Τὰς ἐκ τῶν^{g)} ἀποφάσεων^{h)} τῶν περιβλέπτων ἀρχόντων γινόμενας ἐκκλητίους, εἴτε ὑπερβαίνουσι τὸ πο-

Asiani tractus prorsus innovatum et in unius solum provinciae administrationem transmutatum est (nempe Galatiae et Phrygiae Pacatianae), deferatur quidem tam ad Celsitudinem tuam, quam ad gloriosissimum Quaestorem: solum autem ministerium officii tuae sedis recipiat.

Illud tamen etiam sancimus, ut in his magistratibus, qui nunc a nobis inventi sunt, quique veterem speciem mutarunt (sive vi sui magistratus, sive ex nostra delegatione indicent), eadem forma observetur, et ut solum Celsitudinis tuae officium in hoc quoque casu ministerium exhibeat.

cap. 7.

Similiter sive ex delegatione, sive ex iudicii qualitate appellatio pervenerit, ut officium tuae Celsitudinis appellationibus ministerium praebeat, sancimus: sive etiam ex delegatione nostra, similiter officium tuum obsequetur.

cap. 8.

In quibus casibus commune diximus tam officii tui, quam eorum, qui in sacris scriiniis militant, ministerium, similiter communionem servamus, sive ex delegatione, sive secundum id, quod constitutum est, in iudicio fiat examinatio. In illis tamen causis, quas non spectabiles iudices, sed advocati tantum iudicant, a quibus causae tam ad sedem tuam, quam ad gloriosissimum Quaestorem nostrum deferebantur, devotissimis Libellensibus ministerium eis exhibentibus, quia nihil omnino in his innovatum est, antiquam formam servamus: sicut etiam in aliis omnibus, quae innovata non sunt, antiqua in illis ministeria manere sancimus, nullo innovato superveniens enim innovatio et ipsam apparationum formam innovari debere demonstravit.

cap. 9.

II. Non solum litis dominus, sed etiam procurator et defensor ipsius, et curator et patronus intra decem dies a recitata sententia appellationem interponere possunt.

Nov. 23. cap. 1.

A Praefectis praetorio nemo appellat.

cap. 1.

Nullum ex temporis lapsu causae fit praeiudicium eo, quod Principi causam audire non vacat, quum ad ipsum et Senatum causa defertur.

cap. 2.

Causa appellationis usque ad decem auri libras in Aegyptiaca quidem dioecesi et adiuncta ei utraque Libya, iudicem habebit Praefectum Augustalem: in dioecesi Orientis Comitem Orientis: in Pontica vero et Asiana spectabiles Comites et Proconsules et Curatores: similiter et Moderatores, si id specialiter iis concessum sit. Omnes, qui commemorati sunt, sacrum habeant auditorium, neque quisquam sententias quae examinata appellatione ab iis feruntur, recusare possit.

cap. 3.

Appellationes a sententiis spectabilium Praesidum interpositas, sive decem librarum auri quantitatem

cap. 4.

u) Sic recte Fabr. Cod. Coisl. *καπατιανῆς*. v) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ἀρχαίας*. w) Sic Fabr. Cod. Coisl. *τὸ αὐτό*. x) Haec verba εἴτε ἐκ παραπομπῆς ἡμετέρας hoc loco repetita sunt, et supplendum ἢ ἐφρασι ἀνέλθοι. Mihi vero quum hic eadem verba legantur, quae initio huius capituli, initio supervacanea videntur. Equidem totum locum ita constituerem: Ὅμοίως εἴτε ἐκ τῆς τοῦ δικαστηρίου φύσεως ἢ ἐφρασι ἀνέλθοι, τὴν τάξιν κ. τ. λ. εἴτε εἰς παραπομπῆς ἡμετέρας, ὁμοίως τῆς τάξεως ἴσται τῆς σῆς. y) Sic Fabr. Cod. Coisl. *φέρεται*. z) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ἄλλοιόν*. a) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ἐκδικητῆς αὐτοῦ*. Theod. et Syn. *διεκδικητῆς αὐτοῦ*. Fabr. αὐτοῦ omittit, sed propter reliquorum consensum in textum recepi. b) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. *τοὺς ἐπάρχους*. c) Cod. Coisl. *τῆς* addit. Deest apud Fabr. d) Sic Fabr. Cod. Coisl. *δίδοται*. e) Sic Fabr. Cod. Coisl. *ὡς οὕτως*. f) Θεῶν lege pro θεῶν, quod et Fabr. et Cod. Coisl. habent. g) Theod. addit *νομίμων*. h) Sic recte Fabr. Cod. Coisl. *μαλε προφάσεων*.

σὸν τῶν δέκα τοῦ χροσίου λιτρῶν ^{ι)}, εἴτε καὶ ἑλατοῦνται περὶ τοῦτο ^{κ)}, ὁ ἐπαρχὸς τῶν προαιτωρίων ἅμα τῷ κοιαιστωρι ἐξετάζειτω, ἐκατέρως αὐτοῖς ^{λ)} ὑπουργούσης τῆς τάξεως.

Nov. 41.

γ. ^{μ)} Θεσιπίζομεν ὥστε τῶν μὲν ἐκ Σκυθίας καὶ Μυσίας δικῶν, ὡς ἐκ γειτόνων οὐσῶν, τὴν σὴν ὑπεροχὴν καθ' ἑαυτὴν ἀκροῦσθαι· τῶν δὲ ἄλλων, τουτέστι τῶν ἀπὸ Κυρίας καὶ τῶν εἰρημένων νήσων, καὶ Κύπρου (εἴπερ ἐξ ἀρχῆς αὐταὶ παρὰ τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἡμῶν ἐπαρχοῖς ^{ν)} ἠγωνίζοντο, ἐκ θείας κελεύσεως ἡμῶν παραδεδομένοι τῷ τῆς ἐπαρχίας ἀρχοντι, εἰ μὲν αὐτὸς ἐνδημοῖς ταύτῃ τῇ βασιλίδι πόλει, καὶ αὐτὰς ἐπὶ σοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐξετάζεσθαι ἅμα τῷ ἐνδοξοτάτῳ κοιαιστωρι τοῦ θείου ἡμῶν παλατίου ἐν θείῳ ἀκροατηρίῳ (καθάπερ καὶ ὁ ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις κείμενος ὑφηγεῖται νόμος). εἰ δὲ αὐτὸς ἐπὶ Σκυθίας καὶ Μυσίας διατρίβοις, τῷ τὸν τόπον πληροῦντι τὸν σὸν κατὰ ταύτην τὴν εὐδαίμονα πόλιν προσέρχεσθαι τὰς ἐφέσεις, πάντως μὲντοι γινόμενον αὐτὸν ἅμα τῷ ἐνδοξοτάτῳ ἡμῶν κοιαιστωρι ὑποδέσεως ἀκροῦσθαι κατὰ τὸ τῶν τοιοῦτων ἐξετάσεων σχῆμα, καὶ μὴ τοὺς ἀνθρώπους τὰς εἰρημένας ὑπομένειν δυσκολίας, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῖς κοινῇ κατὰ τὸ ἔμπροσθεν ^{ο)} ἡμῖν εἰρημένον κρίνεσθαι, διὰ τὸ παραστῆναι ἡμῖν οὕτω τάξει τὸν νόμον, ὥστε μετὰ πλείονός τε καὶ μείζονος ἀκριβείας καὶ ἀθθεντίας τὰς ὑποθέσεις ἀγωνίζεσθαι.

Εἰ δὲ αὐτὸς δοίης τὸν δικαστὴν ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἐμπροσθεν ἐπαρχιῶν, ὁ τὴν τάξιν ἐπέχων τὴν σὴν κατὰ τὴν εὐδαίμονα πόλιν ἀκροῦσεται, καθὰ καὶ παρὰ τῷ ἐνδοξοτάτῳ ἐπαρχῷ νενομίσται. εἰ μὲντοι ἀρχθῆναι παρὰ τῇ σῇ ἐνδοξοτάτῃ συμβαίῃ τὴν δίκην, ἐνταῦθα, ὡς εἰκόσ, ἐφισκομένη, εἴτα ἐν μέσῳ διὰ τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας ἐκδημήσαι, ταύτην ἀνυπερθέτως πληροῦσθαι παρὰ τῷ τὴν σὴν ἔχοντι τάξιν, καθάπερ αὐτῆς καὶ ^{π)} αὐτὸς ἤκρω. εἰ δὲ ἐξ ἀρχῆς οὐ παρὰ τοῖς ἐνδοξοτάτοις ὑπάρχοις ἢ ἐφεσις ἐκ τινῶν ἐπαρχιῶν ἀνεπέμπετο, ἀλλ' εἰς ἕτερον δικαστήριον, τὴν ἀρχαιότητα παντελῶς οὐ καινίζομεν.

Nov. 49. praef. §. 1.

δ. Ταῦτα ἡμεῖς πρώην τὰ ^{ρ)} περὶ τῶν ἐφεσιμῶν ^{σ)} νομοθετήσαντες ἐπανωρθώσαμεν, ἐνιαυτὸν μὲν τάξαντες τῷ τὴν ἐφεσιν ἐπιδόντι, εἴτε αὐτῷ καθ' αὐτὸν ^{τ)} εἰσελθόντι, εἴτε καὶ συστάθην, ἐφ' ᾧτε εἴσω τοῦτου τὴν δίκην ἀγωνίζεσθαι καὶ τυχεῖν τῶν δικαίων, καὶ μὴ καταλιπεῖν αὐτὴν ἀπρονόητον. εἴτα διὰ φιλανθρωπίαν, εἰ παρὰ τὴν αἰτίαν τοῦ δικάζοντος τὰ τῆς ἐφέσεως ^{υ)} ἐπισχεθῆ, ἢ κατ' ^{φ)} ἄλλην τινὰ πρόφασιν ἀπαιτήτων, καὶ ἕτερον προσθέντες ἐνιαυτὸν· μεθ' ὃν εἰ μὴ τὴν δίκην πληρώσειαν, κροῖαν μὲν τῷ νενηχότῳ τὴν ψῆφον ἐθεσιπίζομεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐδέδοκτό τε ἡμῖν καὶ ἐν κοινῷ γέγραπται νόμῳ· καὶ κρατεῖν τε τὸν νόμον τοῦτον βουλούμεθα καὶ τὴν ἐκείνου παρατήρησιν.

§. 2.

Ἄλλὰ ^{ν)} πολλοὶ προσῆλθον ἡμῖν φάσκοντες, αὐτοὶ μὲν προσαγγέλαι τοῖς ἐφέταις καὶ βουλευθῆναι τὴν δίκην ἐξετασθῆναι, οὐ μὴν αὐτῶν τῶν δικαστῶν τυχεῖν ἀνεχομένων, διὰ τινὰ ἴσως ἀπαιτήτους ἀσυχίας. οἱ δὲ καὶ ἀνέμων ἀμετρίαν ἠτιάσαντο, καὶ οἱ πλείον οὐκ ἐξῆν ἐκ τῆς χώρας, ἐναντίων ἀπελευθέρων πνευμάτων· πεζεύειν δὲ οὐκ ἴσχυον, διὰ τὴν τῶν ὄντων ἀπορίαν· ἢ οἱ νησιῶται τυχόν ὄντες ἄλλως εἰ μὴ θαλαττεύοντες

excedant, sive minores sint, Praefectus praetorio una cum Quaestore examinet, utroque iis officio obsequente.

III. Sancimus, ut causas ex Scythia et Mysia tanquam vicinis provinciis delatas Eminentia tua audiat: reliquae autem, id est, quae ex Caria et dictis insulis et Cypro deferuntur (siquidem ab initio apud gloriosissimos Praefectos nostros motae sunt, ex sacra iussione nostra Praesidi provinciae traditae), si quidem in hac regia urbe adsis, et ipsae a te audiantur et examinentur una cum gloriosissimo Quaestore sacri nostri palatii in sacro auditorio (quemadmodum lex de appellationibus lata id exponit). Si vero ipse in Scythia et Mysia commoreris, ad eum, qui locum tuum in hac felicissima urbe obtinet, appellationes deferantur: omnino tamen ille simul cum gloriosissimo Quaestore nostro secundum talium cognitionum formam causam audiat, ne homines supra dietas difficultates sustineant, sed praefato a nobis modo promissae ab iis iudicetur, quum ita legem ferre nobis placuerit, ut maiore diligentia et auctoritate lites dirimerentur.

Si autem ipse iudicem in supradictis provinciis dederis, Vicarius tuus in hac felicissima urbe causas audiet, sicut et apud gloriosissimum Praefectum fieri solet. Si tamen apud tuam Celsitudinem, quum forte in urbe esses, litem inchoatam esse contigerit, deinde media in lite propter militares annonae hinc migraveris, haec apud Vicarium tuum sine frustratione peragatur eodem modo, quo et ipse causam audisses. At si ab initio appellatio non ad gloriosissimos Praefectos ex quibusdam provinciis transmittatur, sed ad aliud iudicium, vetus ius plane non innovamus.

IV. Haec nos dudum leges de appellationibus promulgantes correximus, ei, qui appellationem interposuit, sive ipse solus introierit, sive utraque pars, praestituto anno, intra quem litem peragat et ius suum consequatur, neque causam non sanam relinquat. Deinde humanitatis ratione, si facto iudicantis aut ex alia quadam causa inexorabili appellationi exercendae mora facta sit, alium annum addidimus: post quem, nisi litem finiverint, ratam sententiam victori permanere sanximus. Haec igitur placuerunt nobis et in generali lege perscripta sunt: et tam legem hanc, quam observationem illius valere volumus.

Sed plures adierunt nos, dicentes, se quidem iudicibus, ad quos appellatum est, denuntiasse et voluisse, ut causa discuteretur, nec tamen a iudicibus impetrare potuisse propter quasdam forte inexcusabiles occupationes. Alii vero de ventorum magnitudine questi sunt, et quod neque navigare ex provincia adversis spirantibus ventis liceret, neque terra iter metiri potuerint propter penuriam: aut quia insulani

ι) Theod. τὰς δέκα τοῦ χροσίου λίτρας omissis verbis τὸ ποσόν. κ) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. τούτου. λ) Cod. Coisl. αὐτοῦς. Fabr. et Theod. ut in textu. μ) De Novella 41. et 50. quae simillimae sibi sunt, cf. *Bieber* Geschichte der Novellen, p. 105. 448. 450. ν) Cod. Coisl. ὑπάρχοις. Fabr. ἐπαρχοῖς. ο) Cod. Coisl. πρόσθεν. π) Sic Fabr. Cod. Coisl. καὶ αὐτῆς. ρ) τὰ Fabr. Deest in Cod. Coisl. ρ) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐφεσιμῶν. σ) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐναντίον. τ) Sic Fabr. Cod. Coisl. τῶν ἐφεσεων. υ) Cod. Coisl. κατὰ. φ) Inde ab his verbis usque ad finem hoc caput exhibet, Theod.

ἐλθεῖν οὐκ ἠδύναντο, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἴσχυσαν ἀγωνισθῆναι μέχρι πέρας τὴν ὑπόθεσιν, οὐδὲ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος· καὶ τινες χειμῶνων ἀωρίαν, ἄλλοι νόσους ἀπαραιτήτους. ὑπερῶ πάντα ἐξ αὐτῶν ἴσμεν τῶν πραγμάτων ἡμῖν προσαγγελθέντα. ὥστε ἡμῶς ταῦτα δικαίως ἐτάραττε καὶ τὸν νόμον ὑπερβῆναι μὴ βουλομένων, καὶ τοῖς κατὰ τινὰ τοιαύτην τυχρῶν περιστασιν ἀδικουμένους δοῦναι βοήθειαν τὴν δυνατὴν ἐπιθυμοῦντας. τί οὖν πράττειν ἐχοῖν, εἰ μὴ πρὸς νόμον ἕτερον ἰδεῖν τὰ εἰκότα τῷ πράγματι βοηθοῦντα;

Ἡ μὲν οὖν παρατήρησις ἢ λοιπὴ τοῦ ῥηθέντος ἡμῖν νόμου, καθάπερ εἰπόντες ἔφραμεν, φυλακτέσθω διὰ παντός. εἰ δὲ ταῖς ἀληθείαις ἀπαραιτήτων τι γένηται^{ω)}, καὶ ὁ τὴν ἐφέσιμον^{ς)} δίκην ἀγωνιζόμενος μὴ προσεδρεύει, καίτοι τὴν εἰσὸδον κατὰ^{γ)} κριῶν ποιησάμενος οὐκ ἀπαντήσῃ, κινδυνεύει δὲ ὁ τῆς διετίας ἐξῆκεν καιρὸς, τηρικῶτα τῷ νενικηζῶτι κροῦσθαι τὴν ψῆφον (τοῦθ' ὑπερ^{ζ)} ὁ πρότερος ἡμῶν λέγει νόμος), ἀλλὰ μετὰ τινος ὑποδιωρέσεως, ἣν ἐν τῷ παρόντι προστίθειμεν. ἐπειδὴ γὰρ τοῖς νενικηζῶσι μὲν^{α)} ἐβουλήσασμεν, τὴν ἀμετρίαν τοῦ χρόνου^{β)} στήσαντες τοῖς ἔφρασι^{ν)} δοῦσι καὶ κατὰ κριῶν εἰσελθοῦσιν, οὐ μὴν ἔτι τὴν ἀγωνίαν ὑπελθεῖν βουλομένοις, ἢ καὶ ἐν μέσοις τοῖς ἀγῶσι ἀπολείπουσιν^{δ)} αὐτὴν· καὶ διὰ τοῦτο σμικρῶ^{ε)} τιμὰ τοῖς νενικηζῶσι ἐλαττοῦντες, στοχασάμεθα^{ι)} ἂν καλῶς τοῦ προσήκοντος· βουλόμεθα γὰρ, τὴν κρατήσαντα τῆς δίκης^{ς)}, εἰ βούλοιο ταῖς ἀληθείαις κρωθῆναι τὴν ψῆφον, οὐκ ἐξ ἐπιδορομῆς, οὐδὲ ἐκ χρόνου τινός, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας, καὶ ἀπολιμπανόμενον τοῦ τὴν ἔφρασιν ἐπιδιδόντος^{η)}, εἰσελθεῖν καὶ αὐτὸ τοῦτο μέμνησθαι καὶ ζητῆσαι τὸν ἀπολιμπανόμενον· καὶ, εἴτε εὐρεῖν αὐτὸν ἴσχυσειεν, εἴτε^{ι)} ἐκεῖνος οὐ φανεῖν, τὰ ἐαυτοῦ δικαία φέρειν εἰς μέσον. δηλαδὴ τῆς διετίας ἐνισταμένης ἔτι, πρὸς τῷ πέραςι μέντοι, ὥστε ἓνα τυχὸν ἐπολιμπάνεσθαι^{κ)} τῷ πράγματι μῆνα. καὶ εἰ μὲν εὐδοκίμων φανεῖν, κριῶν εἶναι τὴν ψῆφον· εἰ δὲ ἐλαττοῦτο περὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τοῦ τὴν ἔφρασιν ἐπιδόντος καὶ κατὰ κριῶν εἰσεληλυθότος μὴ προσεδρεύοντος, τὸ πρῶτον τὴν ἐκ τοῦ δικαίου δέχεσθαι ψῆφον· ἐκείνου μόνου προστιθεμένου τοῦ κἂν εἰ κρατήσῃ τῆς δίκης^{λ)} ὁ καὶ πρότερον νενικηζῶς, κἂν εἰ περὶ αὐτὴν ἐλαττωθεῖν, τὰς δαπάνας αὐτῷ πάντως^{μ)} τῶν μετὰ τὴν ἔφρασιν εἰσόδων τὸν ἀπολειμμένον^{ν)} δοῦναι· εἴτε γὰρ κρατήσῃ τῆς δίκης^{ο)}, προσφάσει τῆς δαπάνης, καὶ αὐτὸ^{ρ)} τοῦτο, καθ' ὅ τι^{υ)} νενικηξεν^{ι)} ὁρθῶς, δίκαιος ἂν εἴη καὶ τὴν δαπάνην λαβεῖν· εἴτε καὶ ἐλαττωθεῖν, διότι περὶ ὅλων ἐκεῖνος ἀπελείφθη, καὶ γέγονεν αὐτῷ καὶ ἀπολειμμένῳ^{ς)} νικῆσαι, τὰς μὲν δαπάνας κατατιθέτω τῆς ψῆφου δὲ ἀπολύσας χάριν ἴστω τῷ^{θ)} θεῷ καὶ τῷ^{υ)} παρόντι νόμῳ, οὕτω τὸ δίκαιον αὐτῷ φυλάξαντι καὶ μόνῃ ζημιώσαντι τὴν δαπάνην· εἴπερ^{υ)} οὐκ ὁ νόμος, αὐτὸς δὲ ἐαυτὸν ἀπὸν ἐζημίωσεν. εἰ μὲντοι μηδέτερος^{ω)} ἀπαντήσῃ, μήτε ὁ νενικηζῶς, μήτε ὁ νενικηζόμενος (ὅσῃ καὶ κατὰ κριῶν εἰσελθῶν εἴτα ἀπελείφθη), ἢ

cum essent, aliter quam per mare venire non poterant, ac per hoc neque secundo anno causam peragere potuerint. Alii etiam hiemem intempestam, alii morbos inexorabiles causati sunt. Quae omnia ex factis nobis nuntiata scimus. Itaque nos iure haec moverunt, qui legem violari nolumus, et tamen his, qui per eiusmodi aliquem fortuitum casum iniuriam paterentur, auxilium, quantum potest, impertiri cupimus. Quid igitur fieri oportuit, quam ut ad aliam legem respiceremus, quae negotio, ut par est, subveniret?

Quocirca reliqua quidem legis a nobis dictae observatio, sicut praediximus, per omnia custodiatur. Si vero revera inevitabile quid factum sit, et qui causam appellationis agendam suscepit, iudicium non observet, nec praesto sit, quamquam fatali die eam introduxerit, et periculum sit, ne biennii tempus excedat, tunc ei, qui vicit, confirmetur sententia (id quod et anterior nostra constitutio dicit), sed cum quadam distinctione, quam in praesenti adiciamus. Ex quo enim tempus antea non finitum definientes his, qui appellationem interposuerunt et fatali die introducti postea certamen ulterius subire nolunt, vel media in lite illud deserunt, victoribus opem tulimus: recte quoque eius quod convenit, rationem habuisse videbimur, si eos, qui iudicio vicerunt, propterea nonnihil inferiores reddamus: volumus enim, ut qui in lite obtinuerit, si revera sententiam confirmari velit, non per obreptionem aut temporis lapsum, sed ex ipsa rerum veritate, et causam deserente eo, qui appellationem porrexit, ingrediatur ad iudicem, et de hoc ipso querelam deferat et absentem perquirat: et sive ipsum invenire potuerit, sive ille non apparuerit, allegationes suas in medium proferat, durante videlicet adhuc biennio, prope finem tamen, ut unus forte negotio supersit mensis: et si quidem bonam causam habere videatur, confirmetur sententia: si vero in certamine peiorem causam habeat et ideo inferior sit, quamvis is, qui appellationem obtulit et fatali die introductus est, iudicium non observet, tamen sententiam iuri congruam referat: illo tantummodo adiecto, ut sive causam obtineat is, qui priore iudicio vicit, sive in ea inferior discedat, sumtus eorum, quae post appellationem in iudicio apparens egit, omnino ei desertor praestet: sive enim causam obtinuit occasione sumtum, hoc ipso, quia vicit, etiam sumtus eum accipere aequum est: sive etiam victus sit, quia tamen adversarius abfuit ei que et absenti vincere contigit, sumtus quidem praestet: sententia vero fruens Deo et praesenti legi gratiam habeat, quae sic ei ius conservaverit, et sumtibus tantum eum muletaverit: quamquam non lex, sed ipse absens sibi damnum intulit. Si tamen neuter praesens fuerit, neque victor, neque victus (qui quidem fatali die ingressus postea abfuit), sententia pro victore lata firma maneat: reliquis omnibus legibus, quae de appellationibus latae sunt,

cap. I.

ω) Cod. Coisl. γέννηται. x) Theod. ἐφεσίμου. γ) Theod. inserit τὴν. z) Cod. Coisl. et Theod. τοῦτο ὅπερ. Fabr. ut in textu. α) μὲν Fabr. Deest in Cod. Coisl. et apud Theod. qui habet νενικηζῶσιν. β) χρόνον apud Theod. alia manu adscriptum est. ε) Theod. ἔφρασιν μὲν ἐπιδοῦσι. δ) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. ἀπολιποῦσιν. ε) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. μικρῶ. f) Sic Fabr. Cod. Coisl. στοχασάμεθα. Theod. στοχασάμεθ' ἂν. g) Sic Fabr. Cod. Coisl. τὴν δίκην. Theod. τῆ δίκην. h) Theod. ἐπιδόντος. θ) Theod. εἰς. Sed sub hoc verbo lineola est et ad marginem alia manu scriptum est. κ) Theod. ἀπολιμπάνεσθαι. λ) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. τὴν δίκην. μ) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. πάντων. ν) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. ἀπολιμπανόμενον. ο) Cod. Coisl. τὴν δίκην. Fabr. et Theod. τῆς δίκης. ρ) Theod. καθ' αὐτό. σ) Sic Fabr. Cod. Coisl. καθότι. Sic et Theod. ρ) Theod. νενικηξεν. Sed litera μ subpuncta est et supra eam scripta litera κ. s) Cod. Coisl. ἀπολειμμένῳ. Fabr. et Theod. ut in textu. θ) Hoc τῷ deest apud Theod. υ) τῷ Fabr. et Theod. Deest in Cod. Coisl. φ) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. ἦπερ. ω) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. μηδὲ ἕτερος.

ψήφος τοῦ νενικηκότος μενέτω κυρία· πάντων τῶν λοιπῶν τῶν ἐπὶ ταῖς ἐφέσεσι γεγραμμένων νόμων κυρίαν ὄντων, τῶν τε ἐπὶ ταῖς προθεσίαις, τῶν τε ἄλλων· τοῦτον γὰρ δὴ τὸν νόμον ῥητῶς ἐπὶ τοῖς μετὰ τὴν εἰσοδὸν τῆν ἐπὶ τῇ κυρία γενομένην ἀπολελειμμένοις^{α)} τίθεμεν· οὐδὲν τῶν ἄλλων νόμων ἢ χρόνων^{β)} τῶν ἐφετικῶν οὔτε ἀναιροῦντες οὔτε ἀμείβοντες· κυρίους μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ διὰ τοῦδε τιθέντες τοῦ νόμου^{γ)}.

Κακῆνο μέντοι προσδιορισσάσθαι καλόν, ὥστε, εἰ μὲν οἱ^{α)} νενικηκότες ἐφθασαν ἤδη ψήφου τυχεῖν κυρίας ἀποφαινούσης αὐτοῖς τὰς νίκας, τούτων αὐτοὺς ἀπολαβεῖν^{β)} (οὐδὲν γὰρ τῶν ἤδη πεπερασμένων κινουμένων), εἰ δὲ ἔτι μέγρι νῦν ἤσθηται^{γ)}, τῆς διείας ἐνισταμένης καὶ μήπω παραδρομούσης, οἴπω δὲ τῆς ψήφου κεκρωμένης, καὶ αὐταὶ τῆς αὐτῆς τυχανέτωσαν ἐξετάσεως· καὶ οὕτως ἀπολαύτωσαν οἱ νικήσαντες^{δ)} τῶν ψήφων· ἕτερο ταύτας^{ε)} ῥητῶς ἔχειν ἀποδείξωμεν.

Nov. 75. ε'. Τὰς τῆς^{ε)} Σικελίας ἐκκλητίους δεχέσθω ὁ κοιαιστῶρ, καὶ τὰ τῶν ἐκδικῶν καὶ τῶν πατέρων αὐτῆς πρατέτω ψηφίσματα.

Nov. 93. cap. 1. ζ'.^{ε)} Θεοπίστομεν μηδὲν βλαβῆναι τὸν ἐφέντα τῇ τοῦ χρόνου παραδρομῇ^{β)}, μηδὲ^{γ)} κυρίαν εἶναι τὴν^{δ)} τοῦ δικαστοῦ ψήφον ἅπαξ ἐκκληθεῖσαν· ἀλλὰ καὶ προσεξετασθῆναι παρὰ τῆ σῆ ἐνδοξότητι, καὶ πέραις νόμιμον δέξασθαι, κὰν εἰ μυριάκις πλέον^{ε)} τῆς διείας χρόνος παρεδραμεν, ἢ καὶ παραδρομοῖ· τοῦ λοιποῦ δὲ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς τοιοῦτόν^{μ)} τι γέγονε^{ν)}, καὶ ἐν μέσῳ κινουμένης^{ο)} τῆς δίκης παρὰ τῷ ἐφέντῃ δικαστῇ, ἢ καὶ μὴ κινουμένης, τινὲς αἰρεθῶσιν ἕτεροι^{ρ)}· καὶ διὰ τοῦτο ἢ διετία παρέλθοι, ἢς ἐντὸς ἐχορῆ τοὺς ἐφέτας τὴν δίκην τεμεῖν· καὶ καθ' οἷανδῆποτε περιστάσιν ἐπανελθοῖ^{σ)} πάλιν ἐπὶ τοὺς ἐφέτας ἢ δίκην, τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσιν ἐξέστω χρῆσθαι τοῖς μέρεσιν, ὡς ἐν εἰ μὴ ἔτυχον ἀπολιπόντες μὲν τὸ ἐφετικὸν δικαστήριον, ἐπὶ δὲ τοὺς αἰρετοὺς ἐλθόντες· μὴ μέντοι δύνασθαι χρῆσθαι τῷ τῆν διετίαν παραδρομῆν· ὁ γὰρ ἅπαξ δικαστὴς ἄλλοις ἐλόμενος οὐκ ἂν εἴη δίκαιος σιωπῆν ἐγκαλεῖν τῷ διὰ τοῦτο ἀδικηθέντι, διότι τοῖς περὶ τῆς αἰρέσεως τῶν δικαστῶν γινόμενοις^{τ)} ἐπίστευσε^{ς)}, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέστηλθεν, οὐδὲ ἐπλήρωσε τὴν δίκην ἐκείσε, διὰ τὸ^{ι)} παρὰ τοῖς δικασταῖς ἐκείνοις ἀγωνισθῆναι τὴν ὑπόθεσιν^{υ)}· ταῦτα τοίνυν ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως^{φ)} φυλάττεσθαι παρὰ τοῦ σοῦ δικαστηρίου βουλόμεθα, καὶ παρὰ παντός ἕτερον κατὰ τὸ ἐφετικὸν δικάζοντος ὀχῆμα· ὥστε μηδὲν ἄχαρι^{ω)} περὶ τοὺς ὑπὸ τὸν νόμον τῶν ἡμετέρων^{χ)} πράττεσθαι. εἰ μέντοι^{ψ)} καὶ μετὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τῶν αἰρετῶν^{ζ)} δικαστῶν διετῆς παρέλθοι χρόνος, τῆνικαῦτα ἐρρωθῆσθαι τὴν ψήφον κατὰ τὰς περὶ τούτου γινόμενας^{α)} παρ' ἡμῶν διατάξεις. ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐξῆς συμβαινουσῶν τοιοντοτρόπων ὑποθέσεων κρατεῖν βουλόμεθα, τῶν ἄλλων ὑπάντων^{β)}, ὅσα περὶ τῶν ἐφετικῶν ἀγῶνων τοῖς ἐμπροσθεν εἰρηται νόμοις, καὶ παρ' ἡμῶν ἐν τοῖς τῶν νόμων ἀναγράφεται βιβλίοις, ἐπὶ τῆς οἰκείας μενόντων ἰσχύος^{γ)}.

in suo robore mansuris, tam illis, quae ad tempora appellationum respiciunt, quam reliquis: hanc enim legem specialiter de his, qui post ingressum fatali die factum abfuerunt, proponimus: nihil ex aliis legibus aut appellationum temporibus vel abrogantes vel immutantes: quin potius per hanc legem eas confirmantes.

Sed et illud determinare pulcrum est, ut siquidem victores iam sententiam adepti fuerint, quae firmet ipsis victorias, hac fruantur (nihil enim eorum, quae iam terminata sunt, innovamus). Si vero usque adhuc pendet, biennio instante et nondum transacto, nondum autem sententia confirmata, haec etiam eandem promereantur examinationem: et victores ita demum sententiis perfuantur, si modo eas iuri convenire monstraverint.

V. Provocaciones ex Sicilia Quaestor recipiat, idemque defensorum et patrum civitatum in ea decreta faciat.

VI. Sancimus, ne qui appellavit, decursu temporis aliquid damni sentiat, neve iudicis sententia, a qua semel provocatum est, rata sit, sed denuo apud Claritatem tuam discutatur et legitimum finem accipiat, etiamsi plus millies biennii tempus excesserit aut excedat. De caetero vero in omni causa, in qua huiusmodi aliquid contigerit, et medio tempore, dum apud iudicem appellationis lis disceptetur, aut etiam non disceptetur, in aliquo compromissum fuerit, et per hoc biennium transactum fuerit, intra quod oportebat appellationis iudices causam dirimere, et quocumque casu ad appellationis iudicis lis denuo redeat, aliis quidem omnibus utendi licentiam partes habeant, ac si iudicium appellationis non deseruissent, qui ad iudices compromissarios se contulissent: nec tamen biennii lapsu uti possint: nam qui semel alios iudices elegit, is sane silentium eius non iure arguit, qui propterea laesus est, quod fidem iis adhiberit, quae de compromisso facta sunt, et per hoc litem persecutus non sit, aut istae causam non impleverit, quum apud illos arbitros causa disceptaretur. Haec igitur in omni negotio tum a iudicio tuo, tum ab omni alio observari volumus, quod secundum appellationis formam iudicat: ne quid acerbum contra subditos nostros agatur. Si tamen et post relictos compromissarios iudices biennii tempus transierit, tunc sententiam ratam esse volumus, secundum nostras de hoc latas constitutiones. Quod etiam in eiusmodi controversiis postea emergentibus obtinere volumus: omnibus aliis, quae de appellationum certaminibus prioribus legibus statuta sunt, et a nobis in legum codicibus descripta, in suo robore permanentibus.

α) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. ἀπολελειμμένοις. β) ἢ χρόνον Fabr. et Theod. Desunt in Cod. Coisl. γ) Haec verba κυρίους — τοῦ νόμου desunt apud Theod. δ) οἱ δεest apud Theod. ε) Sic Fabr. et Theod. Cod. Coisl. ἀπολαβεῖν. ζ) Theod. ῥηται. δ) Theod. νενικηκότες. ε) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Theod. αἰτίας. ς) τῆς Fabr. Deest in Cod. Coisl. γ) In Synopsi p. 110. sq. δ) Sic Fabr. et Syn. Cod. Coisl. παραγραφή. ε) μηδὲ Fabr. et Syn. Cod. Coisl. μή. ζ) τὴν Fabr. et Syn. Deest in Cod. Coisl. η) Sic Fabr. Cod. Coisl. πλήρ. Syn. πλέον. θ) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Syn. τοιοῦτο. ι) Syn. γνήται. κ) κινουμένης Fabr. et Syn. Deest in Cod. Coisl. λ) Syn. αἰρεθῶσιν ἕτεροι. Leucl. in marg. αἰρεθῶσιν ἕτεροι. μ) Sic Fabr. Cod. Coisl. παρέλθοι. ν) Sic Fabr. Cod. Coisl. et Syn. γενομένοις. ξ) ἐπίστευσε Syn. et Fabr. Deest in Cod. Coisl. ο) Syn. τά. π) Usque ad verba ἀγωνισθῆναι τὴν ὑπόθεσιν Syn. Quae sequuntur, ταῦτα τοίνυν usque ad ἡμετέρους πράττεσθαι, desunt in Syn. ς) Cod. Coisl. ὑπερθέσεως. Fabr. ut in textu. ω) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἄχαρι. x) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἡμετέρους ὑπὸ τὸν νόμον. y) Inde a verbis εἰ μέντοι rursus incipit Syn. et pergit usque ad διατάξεις. z) Sic Fabr. et Syn. Cod. Coisl. αἰρετικῶν. α) Syn. γενομένης. β) Cod. Coisl. πάντων. γ) Sic Fabr. Cod. Coisl. pro ἰσχύος habet ἀξίας.